პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ფასი 10 კაპ.

ორშაბათი,
16
მარტი
1936 წ.
№ 62 (4521)

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური და ტფ. კომიტეტების და ცაკის ორგანო

დღეს ნომერში:

- ორდენოსანი საქართველო (მეთაური).
- აზერბეიჯანის ბამბის სტახანოველთა მისალმებანი საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ.—ამხანაგ სტალინს და საკ. კ. პ. (ბ) ა. კ. სამხარეო კომიტეტს—ამხ. ლ. ბერიას.
- სელისა და კანაფის მოწინავე მუშაკთა თათბირი პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებთან.
- პარტიულ თემაზე—ბოლშევიკური სიფხიზლის შესახებ.
- საკავშირო სტახანოვური დეკადა რკინიგზებზე.
- კარლ კიურშნერი—მსოფლიო მეურნეობის კონიუნქტურა და უმუშევრობა.
- ექ. კ. ვეფხვაძე—ბრძოლა კიბოს წინააღმდეგ.
- ქ. ბეჟვაია—ლექსი.
- საწარმოო გეგმებისა და ხარჯთაღრიცხვის შედგენა კოლმეურნეობებში.
- ერთა ლიგის საბჭოს საგანგებო სესია.
- გერმანიის მიწვევა ერთა ლიგის საბჭოს სესიაზე.
- ავღანისტანის საგარეო საქ. მინისტრი მოსკოვში.

ორდენოსანი საქართველო

წელიწადი გავიდა მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, საქართველოს, აზერბეიჯანის და აფხაზეთის რესპუბლიკები, აგრეთვე ამხ. ლ. ბერია, გ. მგალობლიშვილი, მ. ბაგიროვი, უ. რახმანოვი და ნ. ლაკობა დაჯილდოვებული იქნენ უმაღლესი ჯილდოთი ლენინის ორდენით.

ამ დაჯილდოვებამ უდიდესი სიხარულისა და სიამაყის გრძნობით აღავსო ამიერ-კავკასიის ყველა პატიოსანი მშრომელის გული. ამ დაჯილდოვებამ შეუპოვარი ბრძოლისა და დაუღალავი შრომის ახალი ენერგია შემატა სოციალიზმის მშენებელთა სახელოვან არმიას.

უმაღლესი ჯილდოს — ლენინის ორდენის ღირსნი ჩვენს ქვეყანაში ხდებიან მხოლოდ რჩეულები, მოწინავენი, ისინი, რომლებიც თავისი მუშაობით, ლენინ-სტალინის დიადი საქმისათვის თავდადებით და პარტიის გენერალური ხაზის შეუდრეკელი გატარებით იძლევიან ბოლშევიკური ბრძოლისა და ორგანიზატორობის საამაყო ნიმუშებს.

უკანასკნელ 4—5 წლის მანძილზე საქართველოს რესპუბლიკა უჩვეულო ტემპით დაწინაურდა და ჩადგა საბჭოთა კავშირის მოწინავე რესპუბლიკების რიგებში.

საქართველოს ინდუსტრიის გიგანტთა ხმაურში მკაფიოდ ისმის ჩვენი ქვეყნის გაბედული წინსვლა სოციალისტური მრეწველობის განვითარების გზაზე. და თუ სოციალისტური სოფლის მეურნეობის დიდი აღმავლობის მიუხედავად, მთელს სახალხო მეურნეობაში მრეწველობის პროდუქციის ხვედრითი წონა უდრის 75 პროცენტს, ეს იმას ნიშნავს, რომ საქართველო, რევოლუციამდე წვრილი, დაქუცმაცებული გლეხური მეურნეობის ქვეყანა, გადაიქცა ინდუსტრიალურ-აგრარულ ქვეყნად.

უმაღლესი ჯილდო მოპოვებულ იქნა განსაკუთრებით იმ წარმატებებისათვის, რომლებსაც საქართველოს რესპუბლიკამ მიაღწია ჩაის, ციტრუსების, თამბაქოს კულტურების განვითარების, კოლმეურნეობათა განმტკიცების, საბჭოთა მეურნეობების გამაგრების და კოლმეურნეთა მასების მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლების დარგში.

საქართველოს პარტიული ორგანიზაცია, კოლმეურნეები და საბჭოთა მეურნეობების მუშები წარმატებით ასრულებენ საკავშირო ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას იმის შესახებ, რომ ამიერ-კავკასიამ მეორე ხუთწლედში ძირითადად დააკმაყოფილოს საბჭოთა კავშირის მოთხოვნილება ჩაის მხრივ.

ჩვენი ქვეყნის სუბტროპიკულმა რაიონებმა წელს პროლეტარულ სახელმწიფოს ჩააბარეს 200 მილიონზე მეტი ციტრუსოვანი ნაყოფი... და შორს არ არის ის დრო, როდესაც ორდენოსანი საქართველოს და აფხაზეთის ციტრუსოვან ბაღნარებიდან საბჭოთა კავშირი მილიარდობით მიიღებს ნარინჯოვან ნაყოფს.

საქართველოს და აფხაზეთის დაჯილდოვების შემდეგ განვლილი დრო გვიჩვენებს, რომ ჩვენი პარტიული ორგანიზაციები, მუშები, კოლმეურნეები და კულტურული ფრონტის მუშაკები სახელოვნად ასრულებდნენ იმ ვალდებულებას, რომელსაც აკისრებდა და აკისრებს მათ რესპუბლიკის დაჯილდოვება.

ლენინის ორდენის მიღების შემდეგ განვლილი ერთი წელი იყო დაძაბული მუშაობის წელი იმ დავალებათა გასანაღდებლად, რომელნიც საქართველოს პარტიულმა ორგანიზაციამ იკისრა რესპუბლიკის დაჯილდოვებასთან დაკავშირებით.

ამ ერთი წლის მანძილზე ლენინის ორდენით დაჯილდოვებულ იქნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელმძღვანელები.

1935 სამეურნეო წლის გამარჯვებით დამთავრებამ საქართველოს შემატა ათეული ორდენოსანი იმ მოწინავე ადამიანების რიგებიდან, რომლებიც სტახანოვურად მუშაობენ საკოლმეურნეო მინდვრებზე, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებში, კომბაინებზე, მეცხოველეობის ფერმებსა და საბჭოთა მეურნეობებში.

გასულ წელს საქართველომ სერიოზული წარმატებით შეასრულა მეცხოველეობის განვითარების სახელმწიფო გეგმა და შეიძლება ითქვას, რომ უზრუნველყო კიდეც გამარჯვება ჩრდილოეთ კავკასიასთან სოცშეჯიბრებაში.

ორდენოსანი საქართველოს გამარჯვებათა ზეიმი ჩვენ ვიხილეთ საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 15 წლისთავზე. ამ დღის აღსანიშნავად ხალხთა დიდი ბელადის ამხანაგ სტალინისადმი საქართველოს მშრომელთა მიერ ლექსად მიწერილ წერილში ნათქვამია:

„ჩვენო სტალინ, ჩვენო მკვიდრო,
ჩვენო დიდო მოძმეო,
გაიშალა ის ნაყოფი
შენ, რომ შენის ხელით დარგე.
საბჭოეთის ერთა შორის
სხვებთან ერთად ჩვენც ვიარეთ,
რადგან შენის დარიგების
ერთი სიტყვაც არ დავკარგეთ".

ბელადისადმი მიძღვნილ ამ სიყვარულით გამთბარ სტრიქონებში საუკეთესოდ არის მოცემული ჩვენი დაწინაურება... დიახ, „საბჭოეთის ერთა შორის ჩვენც ვიარეთ", ჩვენ უმაღლეს სიმაღლეზე ავიყვანეთ საქართველოს რესპუბლიკის მშრომელთა კეთილდღეობა, სახელოვნად გავანაღდეთ პროლეტარულ სახელმწიფოს ყველა დავალება, სწრაფი აღმავლობის მტკიცე გზაზე დავაყენეთ სოციალისტური ინდუსტრია და საკოლმეურნეო სოფელი.

ამას მივაღწიეთ დიდი სტალინის მითითებათა განხორციელებით და იმ ბოლშევიკური ხელმძღვანელობით, რომელსაც საქართველოს პარტ ორგანიზაციებს უწევდა და უწევს გამობრძმედილი სტალინელი, ამხანაგი ლავრენტი ბერია.

საქართველოს პარტიული ორგანიზაციები, მუშები და კოლმეურნეთა მასები კიდევ უფრო გააძლიერებენ ბრძოლას იმისათვის, რომ სახელოვნად ატარონ უმაღლესი ჯილდო, ამრავლონ სტახანოველები, აღზარდონ ახალი კადრები, კიდევ უფრო გააძლიერონ შეტევითი ბოლშევიკური სიფხიზლე, ვადაზე შეასრულონ საგაზაფხულო კამპანიის გეგმები და მიმდინარე წელსაც სოციალისტური მშენებლობის ყველა ფრონტზე მოგვცენ ახალ ბრწყინვალე გამარჯვებათა ნიმუშები.

საწარმოო გეგმებისა და ხარჯთაღრიცხვის შედგენა კოლმეურნეობებში

საქ. მიწსახკომის 10 მარტის ცნობებით.

საქართველოს კოლმეურნეობებში, მიუხედავად ვადების ამოწურვისა, საწარმოო გეგმებისა და შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღრიცხვის შედგენა ჯერ კიდევ არ დამთავრებულა. ზოგიერთ რაიონში კი ეს საქმე სულ არ დაუწყიათ.

10 მარტისათვის საწარმოო გეგმები შედგენილი იყო მხოლოდ 2464 კოლმეურნეობაში (კოლმეურნეობათა 54,8 პროც.), ხოლო შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღრიცხვა — 1172 კოლმეურნეობაში (26,1 პროც.).

ქვემოთ მოგვყავს საწარმოო გეგმებისა და შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღრიცხვის შედგენის მიმდინარეობა კოლმეურნეობებში რაიონების მიხედვით.

რაიონები	[illegible]	[illegible]
ახალქალაქის	71,6	44,8
ახალციხის	63,6	—
ადიგენის	92,0	—
ხაშურის	100,0	100,0
გორის	9,6	—
კასპის	71,7	71,7
გურჯაანის	9,1	—
სიღნაღის	12,8	—
თელავის	78,2	71,8
ყვარლის	37,8	—
ტფილისის	72,4	—
ყარაიას	50,0	—
ლუქსემბურგის	79,8	79,8
დუშეთის	95,4	—
ალბულაღის	63,5	20,0
საგარეჯოს	27,8	27,8
თიანეთის	100,0	9,0
ხევის	4,2	—
სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქი	7,2	7,2
სამტრედიის	49,2	—
ხონის	100,0	100,0
ბაღდათის	75,5	18,8
ჯულილის	58,0	—
ხარის	50,0	50,0
ჭიათურის	87,5	27,5
ხარაგოულის	76,9	—
ოკრიბის	94,3	56,6
ონის	47,6	43,9
ამბროლაურის	82,3	76,5
ცაგერის	89,3	89,3
აბაშის	72,0	—
მარტვილის	100,0	100
ზუგდიდის	82,1	—
ხობის	30,0	—
წალენჯიხის	63,9	28,0
ჩხოროწყუს	62,5	40,0
მახარაძის	100,0	100,0
ლანჩხუთის	100,0	100,0
ფოთის	77,8	77,8
აფხაზეთის ავტ. რ.	68,6	—
აჭარისტანის ავტ. რ.	96,1	74,0

ბოგდანოვკის, ასპინძის, ბორჯომის, ლაგოდეხის ბორჩალოს, წალკის, ბაშკიჩეთის, ქუთაისის, ვანის, ცხაკაიას და ჩოხატაურის რაიონებს 10 მარტისათვის მიწსახკომში არ ჰქონდათ ცნობები წარმოდგენილი კოლმეურნეობათა საწარმოო გეგმებისა და ხარჯთაღრიცხვის შესახებ.

ყოველივე ეს იმას მოწმობს, რომ რაიმიწგანები და მტს-ები საწარმოო გეგმების შედგენისადმი უყურადღებო დამოკიდებულებას იჩენენ, არ უწევენ კოლმეურნეობებს საჭირო დახმარებას. სუსტია პარტიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელობაც. სწორედ საწარმოო გეგმებისა და შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღრიცხვის შეუდგენლობით აიხსნება ის, რომ იმ რაიონებში, სადაც ეს საპასუხისმგებლო საქმე ჭიანურდება, დაუშვებელი ნელი ტემპით მიმდინარეობს თვით საგაზაფხულო სამუშაოები. ამის მოთმენა აღარ შეიძლება.

რაიონების პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციები სათავეში უნდა ჩაუდგნენ საწარმოო გეგმების შედგენას კოლმეურნეობებში და უზრუნველყონ ამ საქმის უახლოეს დღეებში დამთავრება.

ერთა ლიგის საბჭოს საგანგებო სესია

ლონდონი, 14 მარტი. დღეს სენ-ჯემსის სასახლეში გაიხსნა ერთა-ლიგის საბჭოს საგანგებო სესია. სესია გახსნა ბრიუსმა (ავსტრალია), რომელმაც აღნიშნა, რომ დღის წესრიგში დგას მხოლოდ ერთი საკითხი—ლოკარნოს ხელშეკრულების შესახებ. შემდეგ ბრიუსმა წაიკითხა დეპეშები საფრანგეთის და ბელგიის მთავრობებისა, რომლებმაც ეს საკითხი დააყენეს.

ინგლისის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იდენმა განაცხადა:

„ბრიტანეთის მთავრობის აზრით, უდავოდ დარღვეულია ვერსალის ხელშეკრულების დებულებანი, რომლებიც ეხება დემილიტარიზებულ ზონას, აგრეთვე დარღვეულია ლოკარნოს ხელშეკრულება. თუ ლიგის საბჭო ამ დასკვნას ეთანხმება, იგი უნდა შეეცადოს გამონახოს იმ სიძნელეთა გადაწყვეტა, რომელთა წინაშე ჩვენ ვდგავართ. იმ სახელმწიფოებს, რომლებმაც ჩვენთან ერთად ხელი მოაწერეს ლოკარნოს ხელშეკრულებას, და ჩვენს კოლეგებს ლიგის საბჭოში შეუძლიათ იმედი იქონიონ ინგლისის მთავრობის სავსებით სრული თანამშრომლობისა ყველა [illegible], რათა მტკიცე და მკვიდრ საფუძველზე დაამყარონ მშვიდობიანობა და ურთიერთნდობა ევროპის ხალხთა შორის".

დასასრულ იდენმა აღნიშნა, რომ უფლებას იტოვებს შემდეგ სხდომაზე დაუბრუნდეს განსახილველ საკითხს.

ფლანდენმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საფრანგეთს უფლება ჰქონდა გერმანიის მოქმედების პასუხად სასწრაფო და მკაცრი ზომები მიეღო, მაგრამ მან ამჯობინა ერთა ლიგისათვის მიემართა.

ფლანდენმა აღნიშნა, რომ საფრანგეთ-საბჭოთა კავშირის ხელშეკრულება გერმანიისათვის მხოლოდ საბაბს წარმოადგენს დიდი ხნის წინათ მომზადებული ნაბიჯის გადასადგმელად, და ხაზი გაუსვა, რომ საფრანგეთმა თანხმობა განაცხადა დამორჩილებოდა არბიტრაჟს იმ საკითხზე, შეესაბამება თუ არა საფრანგეთ-საბჭოთა კავშირის ხელშეკრულება ლოკარნოს ვალდებულებებს. წინააღმდეგ ჩემი დეკლარაციისა, სთქვა ფლანდენმა, რომ ჩვენ დავთანხმდებოდით ჰააგის საერთაშორისო ტრიბუნალის არბიტრაჟზე, გერმანიის მთავრობამ არ მოისურვა გამოეყენებინა ეს პროცედურა და იგი არ ესწრაფოდა პრობლემის საერთო განხილვას ლოკარნოს ხელშეკრულების ხელმომწერ სახელმწიფოთა წარმომადგენლების თათბირზე. გერმანიის მთავრობამ ამჯობინა გაუქმებულად გამოეცხადებინა ხელშეკრულება, რომელიც, როგორც ეს ჰიტლერმა მრავალჯერ აღიარა, დადებული იყო გერმანიის სრული ნებაყოფლობით. ლაპარაკია არა მარტო საფრანგეთის უფლებებზე ან გარანტიათა მოვალეობაზე,—სთქვა ფლანდენმა,— არამედ საყოველთაო მშვიდობიანობაზე და თვით ერთა ლიგის არსებობაზე. უნდა ვიცოდეთ, მისათმენია თუ არა ევროპაში მომხდარი ფაქტებისა და ნებაყოფლობით და საჯაროდ ნაკისრ ვალდებულებათა ცალმხრივი დარღვევის პრაქტიკა, როგორც პოლიტიკური სისტემა. საჭიროა ვიცოდეთ, უნდა ჩაითვალონ თუ არა ხელშეკრულებანი ისეთ რამედ, რის შეცვლაც ყოველ მომენტში შეიძლება, და შეუძლია თუ არა მთავრობას ძალის გამოყენებით გააუქმოს დღეს ის, რასაც მან გუშინ ხელი მოაწერა.

დასასრულ ფლანდენმა განაცხადა, რომ ერთა ლიგამ უნდა აღიაროს გერმანიის მიერ ვერსალის ხელშეკრულების 42 და 43 მუხლების დარღვევა და ეს აცნობოს სათანადო ზომების განსახილველად იმ სახელმწიფოებს, რომლებმაც ლოკარნოს ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს.

ვან - ზეელანდმა (ბელგია) განაცხადა ვეურთდები იდენის განცხადებას, რომ შექმნილი მდგომარეობა შეშფოთებას იწვევს. ვან-ზეელანდმა აღნიშნა, რომ გერმანიის მიერ დარღვეული ლოკარნოს ხელშეკრულება წარმოადგენს ბელგიის საერთაშორისო სტატუტის საფუძველს. საფრანგეთ-საბჭოთა კავშირის ხელშეკრულების შესახებ გერმანიის მთავრობის მტკიცების გამო ვან-ზეელანდმა განაცხადა, რომ ბელგიამ თავის დროზე, როცა მას შეეკითხნენ, უპასუხა, რომ ეს ხელშეკრულება სავსებით შეესაბამება ლოკარნოს ხელშეკრულებას. ვან-ზეელანდმა აღნიშნა აგრეთვე, რომ გერმანიას ბელგიის მიმართ ლოკარნოს ხელშეკრულების დარღვევისათვის არავითარი საფუძველი არ ჰქონდა [illegible] საფრანგეთ-საბჭოთა კავშირის ხელშეკრულება, რომელშიაც ბელგია მონაწილეობას არ იღებს. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ლოკარნოს ხელშეკრულება არსებობს,— განაცხადა ვან-ზეელანდმა. მისი ვალდებულებანი ძალაში რჩება და ჩემი მთავრობა კვლავ ლოიალური იქნება ამ ვალდებულებებისადმი. საერთაშორისო ვალდებულებებს მძიმე მორალური ლახვარი ჩაეცა,— სთქვა ვან-ზეელანდმა და, მოიხსენია რა წარსულის შემაძრწუნებელი ამბები (იგულისხმება 1914—1918 წლების ომი), განაცხადა, რომ ბელგია ღრმა მწუხარებითა და გულისტკივილით იძულებულია მიმართოს ლიგის საბჭოს ლოკარნოს ხელშეკრულების შესაბამისად. შემდეგ ვან-ზეელანდი გამოვიდა იგივე განცხადებებით, როგორც ფლანდენი.

ვან-ზეელანდის გამოსვლის შემდეგ სხდომა დახურულად გამოცხადდა.

შემდეგი სხდომა შესდგება 16 მარტს, 15 საათსა და 30 წუთზე ლონდონის დროით.

ერთა ლიგის საბჭოს საგანგებო სესიის ღია სხდომის წინ მოხდა დახურული სხდომა, რომელზეც იდენმა აღნიშნა, რომ, ერთა ლიგის წესდების მე-17 მუხლის თანახმად გერმანია მოწვეულ უნდა იქნას, რათა პასუხი გასცეს მის წინააღმდეგ წამოყენებულ ბრალდებაზე. თავმჯდომარე ბრიუსის (ავსტრალია) წინადადებით საკითხი გადატანილ იქნა საბჭოს სპეციალურ საიდუმლო სხდომაზე, რომელიც შესდგა ღია სხდომის დამთავრებისთანავე (ადს).

◇ ◇ ◇ ◇ ◇

გერმანიის მიწვევა ერთა ლიგის საბჭოს სესიაზე

ლონდონი, 14 მარტი. ერთა ლიგის საბჭოს მიერ დახურულ სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილების თანახმად, ლიგის გენერალურმა მდივანმა ავენოლმა გერმანიის მთავრობას გაუგზავნა დეპეშა, რომელშიც ნათქვამია:

„იმ დეპეშის თანახმად, რომელიც მე გერმანიის მთავრობას 8 მარტს გავუგზავნე, ერთა ლიგის საბჭო იწვევს გერმანიის მთავრობას მონაწილეობა მიიღოს ერთა ლიგის საბჭოს მიერ საფრანგეთის და ბელგიის მთავრობათა განცხადების საკითხის განხილვაში".

გერმანია მიწვეულია ერთა ლიგის საბჭოს სხდომაზე მონაწილეობის მისაღებად არა ერთა ლიგის წესდების მე-17 მუხლის საფუძველზე, არამედ როგორც სახელმწიფო, რომელმაც ხელი მოაწერა ლოკარნოს ხელშეკრულებას (ადს).

საფრანგეთის მტკიცე კურსი

ლონდონი, 14 მარტი. ლოკარნოს სახელმწიფოთა კონფერენციის გუშინდელი დილის სხდომა, როგორც გაზეთების უმრავლესობა იუწყება, თითქმის მთლიანად მიეძღვნა ბელგიის პრემიერის ვან-ზეელანდის მოხსენების განხილვას. მოხსენებაში შეჯამებული იყო ის თვალსაზრისები, რომლებიც სხვადასხვა დელეგაციებმა გამოსთქვეს გუშინწინ გამართული მოლაპარაკების დროს. მოხსენების დასკვნითი ნაწილი შეიცავდა სამ განყოფილებას სათაურებით: 1) იმის ერთსულოვნად აღიარება, რომ გერმანიამ დაარღვია თავისუფლად ნაკისრი სახელშეკრულებო ვალდებულებანი; 2) დელეგაციების ერთსულოვანი თანხმობა, რომ ახლანდელი კრიზისი არ იქნება ნაბიჯი ომისაკენ და 3) საფრანგეთისა და ბელგიის უშიშროების უზრუნველყოფაში ინგლისის მონაწილეობის საკითხი.

როგორც გადმოგვცემენ, საფრანგეთი კიდევ უფრო მტკიცე პოზიციას დაადგა მას შემდეგ, რაც ბონკური ჩამოვიდა საღამოს სხდომაზე.

რეინის ოლქის მილიტარიზაცია გრძელდება

ბერლინი, 14 მარტი. უცხოეთის პრესის წინასწარმეტყველება, რომ რეინის ოლქის რემილიტარიზაციის შემდეგ გერმანია დაუყოვნებლივ შეუდგება სამხედრო სიმაგრეების აგებას, დღის ამბავად დასტურდება გერმანიის პრესაშიაც. ამას უწინარეს ყოვლისა მოწმობს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციოზური ბიულეტენის „დეიჩე დიპლომატიშ-პოლიტიშე კორესპონდენცის" სტატია, რომელიც გერმანიის მრავალმა გაზეთმა გადაბეჭდა. მიუთითებს რა საფრანგეთის სიმაგრეებისა და „ალიანსების პოლიტიკის" არსებობაზე, ოფიციოზური ბიულეტენი ხაზს უსვამს, რომ გერმანიას არ შეუძლია „თავის სახელმწიფოს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილი" დასტოვოს დაუცველად, ბედის ანაბარად. დასასრულ ოფიციოზი აცხადებს: არავის არ შეუძლია სადავოდ გახადოს გერმანიის უფლება, რომ როდესაც იგი „ახორციელებს თავის სუვერენიტეტს, გერმანიის ქვეყნის დაცვაზე იზრუნოსო" (ადს).

საკავშირო სტახანოვური დეკადა რკინიგზებზე

ამიერ-კავკასიის რკინიგზა იბრძვის პირველობისათვის

გუშინ დაიწყო რკინიგზაზე საკავშირო სტახანოვური დეკადა. ჩვენი სოციალისტური სარკინიგზო ტრანსპორტის სახელოვანმა არმიამ, რომელსაც არაერთი და ორი ბრწყინვალე ფურცელი ჩაუწერია ჩვენს დიად ბრძოლათა და გამარჯვებათა ისტორიაში, რომელსაც უჩვენებია გმირული ბრძოლების იშვიათი ნიმუშები სოციალისტურ მშენებლობაში, გუშინ მასობრივად დაიწყო მუშაობა სტახანოვის მეთოდით. ერთეულ სტახანოველებიდან, სტახანოვური ბრიგადებიდან, საამქროებიდან, საწარმოებიდან, სოციალისტური რკინიგზის ტრანსპორტი მთლიანად სტახანოვურ დეკადაზე გადადგა.

ეს მისი გენერალური გამოცდაა, ეს ყველა ჩვენი სარკინიგზო ძალების გენერალური შემოწმებაა.

[illegible], სტალინელების, დონეცელების, ოქტომბრელების, კაგანოვიჩელების, მოსკოვ-კურსკელების და ტომსკელების ინიციატივას გულმხურვალედ და აქტიურად გამოეხმაურნენ ჩვენი დიადი კავშირის ყველა რკინიგზის. გუშინ დაიწყო პრაქტიკული ბრძოლა იმ დიდი ამოცანებისათვის, რომლებსაც პარტია და ხელისუფლება, ხალხთა საყვარელი ბელადი ამხანაგი **სტალინი** და რკინის სახკომი ამხ. ლ. მ. **კაგანოვიჩი** უსახავენ რკინიგზებს და რკინიგზელებს.

ამხ. ლ. მ. კაგანოვიჩმა საკავშირო სტახანოვური დეკადის ინიციატორებისადმი გაგზავნილ დეპეშაში რკინიგზელებს დაუსახა საბრძოლო ამოცანა, — დეკადის განმავლობაში იბრძოლონ ტრანსპორტის ახალ საფეხურზე აყვანისათვის, მატარებლების სწრაფი ტარებისა და საყვარელი ბელადის ამხანაგ სტალინის დავალების შესრულებისათვის, რათა ყოველდღიურად იტვირთებოდეს არანაკლებ 80 ათასი ვაგონისა.

ამიერ-კავკასიის რკინიგზაც ამ დიადი მოძრაობის აქტიური მონაწილეა.

დეკადასთან დაკავშირებით ამიერ-კავკასიის რკინიგზის ხელმძღვანელებმა იკისრეს სახკომის წინაშე ვალდებულება, რომ ყოველდღიურად გეგმით დაწესებული 2.200 ვაგონის ნაცვლად 2.700 ვაგონი ტვირთონ. ამ ვალდებულების ურყევად შესრულებით ამიერ-კავკასიის რკინიგზა აქტიურ მონაწილეობას მიიღებს მთელი ქვეყნის მიერ სტალინური გეგმის (80 ათასი ვაგონის ყოველდღიურად ტვირთვა) შესრულებაში.

შესძლებენ თუ არა ისინი ამას?

უეჭველად შესძლებენ. აქ ორი აზრი არ შეიძლება არსებობდეს.

ამიერ-კავკასიის რკინიგზელებს, აღზრდილთ სტალინური სწავლებით სახელოვან ტრადიციებზე, არაერთხელ უჩვენებიათ სტალინური საქმისათვის გმირული თავდადების სამაგალითო ნიმუშები.

დიდ სტახანოვურ მოძრაობაშიც დაამტკიცეს ამიერ-კავკასიის რკინიგზელებმა თავისი დიდი შესაძლებლობანი, მოგვცეს რა ცალკეულ საწარმოო დავალებათა რეკორდული შესრულება და წარმოშვეს რა თავის რიგებიდან ისეთი ადამიანები, რომელთა სახელითაც დღეს არა თუ მარტო ისინი, არამედ მთელი მხარე მართებულად ამაყობს.

მაგრამ ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი. გზისა და მისი კოლექტივის ყველა შესაძლებლობა, მთელი საწარმოო რესურსები არ არის სავსებით გამოყენებული. ჯერ კიდევ ვხვდებით ზოგიერთ ნაკლს, რომლებიც აფერხებენ ამიერ-კავკასიის რკინიგზის მეტ წინსვლასა და აღმავლობას.

ავარიები და მარცხები — ეს ყველაზე სამარცხვინო მოვლენა სარკინიგზო მუშაობაში, აქამდე არ არის აღმოფხვრილი, არ არის მიღწეული ყველა მატარებლის სრული 100 პროცენტით მოძრაობა განრიგების მიხედვით. ამიერ-კავკასიის რკინიგზის მთავარ, წამყვან სამუშაოს ნავთის გადაზიდვა შეადგენს, ზოგჯერ ამ მხრივაც ვერ სრულდება დავალებები, მცირეა ნავთმარშრუტების გარბენა.

დეკადის განმავლობაში ჩვენი რკინიგზელების მთავარ ამოცანას ამ ნაკლთა სრული აღმოფხვრა წარმოადგენს. ყველა ძალა და შესაძლებლობა იქითკენ უნდა იქნეს მიმართული, რომ გზაზე მოისპოს სამარცხვინო ავარიები და მარცხები, დაჩქარდეს მატარებლების, განსაკუთრებით ნავთმარშრუტების, ტარება, მიღწეულ იქნას ყველა მატარებლის მტკიცედ განრიგის მიხედვით მოძრაობა.

ეს შესაძლებელია გზის, ყველა რგოლის, ყველა გადამწყვეტი უბნის მუშაკის ერთსულოვანი მუშაობით; თავისი დიდი მოვალეობის ღრმად შეგნებასთან ერთად. თუ მიღწეული იქნება ის, რომ მემანქანე ფხიზლად იდგება ორთქლმავლის რეგულატორთან, თუ მისრისე ყოველთვის ფხიზლად იმუშავებს ისარზე, თუ [illegible] — „ეს ძირითადი ფიგურა რკინიგზაზე" — კეთილსინდისიერად და პასუხისმგებლობით მოეკიდება თავის მოვალეობას, თუ ყველა გამოიჩენს ერთსულოვანი სურვილით — იმუშაოს უნაკლოდ, — წარმატება უზრუნველყოფილია.

სტახანოვურმა მოძრაობამ და ინიციატივამ ა.-კ. რკინიგზაზე ბევრი ახალი მეთოდი წარმოშვა. გზაზე წარმატებით ჩატარდა სტახანოვური ხუთდღიური და დეკადა, რამაც საკმაო გამოცდილება დაგროვა. ყოველივე ეს უნდა გადავიტანოთ ყველა დარგში და ფართოდ გამოვიყენოთ ამ დეკადის განმავლობაში.

ამიერ-კავკასიის რკინიგზელებს მოეპოვებათ დიდი წონის შემადგენლობათა ტარების გამოცდილებაც. ამ დეკადაში დასმულია ამოცანა ბაქო-ტფილისის უბანზე ათვისებულ იქნას 2.500 ტონიანი ნავთმარშრუტის ტარება ერთი ორთქლმავლით. გზის გმირი კრივონოსელი მემანქანეები დასძლევენ ამ ამოცანას.

საკავშირო სარკინიგზო სტახანოვური დეკადა ა.-კ. რკინიგზის თვითეული საწარმოს, თვითეული რკინიგზელის სერიოზული გამოცდაა, ეს არის მათი გამოცდა არსებული კლასიდან გზის უფრო მაღალ კლასში გადასაყვანად, ახალი სტახანოვური ნორმებით მუშაობისათვის მზადყოფნის ნათელსაყოფად.

ამიერ-კავკასიის რკინიგზელებმა სახელოვნად უნდა ჩააბარონ ეს სერიოზული გამოცდა, გვიჩვენონ სტახანოვური შრომის მაღალი კულტურა, და ამიერ-კავკასიის რკინიგზა პირველი გახადონ რკინიგზათა საკავშირო ქსელში.

ამ აზრით უდგება თვითეული რკინიგზელი სტახანოვურ დეკადას, ასეთი ლოზუნგით მუშაობს იგი, დეკადის თვითეულ დღეს.

პირველი დღის შედეგები

გზამ გეგმა 133 პროცენტით შეასრულა

15 მარტს, საკავშირო სტახანოვური დეკადის პირველ დღეს, ამიერ-კავკასიის რკინიგზაზე დატვირთეს 1920 ვაგონი და 1002 ცისტერნა (სულ 2922, ნაცვლად გეგმით დაწესებული 2200-ისა).

გზამ გეგმა 133 პროცენტით შეასრულა.

პირველი განყოფილება

გზის პირველმა განყოფილებამ (უფროსი გ. ცომაია) გეგმით დაწესებული 566 ვაგონის ნაცვლად დატვირთა 626 ვაგონი.

მეორე განყოფილება

მეორე განყოფილებამ (უფროსი ბრ. კიკნაძე) 183 ვაგონის ნაცვლად დატვირთა 489 ვაგონი. 314 ვაგონის ნაცვლად დაცალა 426 ვაგონი, ვაგონების ბრუნვა გეგმით დაწესებულ 1,82 დღე-ღამის ნაცვლად შესრულდა 1,18 დღე-ღამეში. განყოფილებამ დატვირთვის გეგმა 250 პროცენტით შეასრულა. კარგად მუშაობდნენ უფროსი დისპეტჩერები დ. ნებიერიძე და ალ. ტერტერაშვილი, რომლებმაც შესძლეს სამგზავრო და სახარჯო მატარებლების დროზე გაშვება.

კრივონოსელი მემანქანეს ამხ. ოგბოლაძის ახალი რეკორდი

ქუთაისი, 15 მარტი. რკინიგზების საკავშირო სტახანოვური დეკადის პირველი დღე ქუთაისის დეპოს მემანქანეებმა ახალი რეკორდებით აღნიშნეს. კრივონოსელმა მემანქანემ სტალინური გაწვრთნის დამკვრელმა ამხ. ოგბოლაძემ დღეს ტყიბულიდან ჩამოიყვანა სამარშრუტო მატარებელი 260 ტონის სიმძიმისა ნაცვლად ნორმით დადგენილი 180 ტონისა და სადგურში მოვიდა 2 საათით და 25 წუთით იმ ვადაზე ადრე, რაც დაწესებულია ცხრილით. ამხ. ოგბოლაძემ იკისრა შეინარჩუნოს ეს წარმატება და შეჯიბრებაში გამოიწვია ქუთაისისა და სამტრედიის დეპოთა ყველა მემანქანე. (ადს).

აზერბეიჯანის ბამბის სტახანოველთა მისალმებანი

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტს—ამხ. სტალინს

ძვირფასო იოსებ ბესარიონის-ძევ!

შენ, დიდ ბელადს, კოლმეურნეობათა მეგობარს და მშობელ მამას მოგაპყრობს თვალსა და გრძნობებს, შენ გიძღვნის თავის მხურვალე, თავის ბოლშევიკურ სალამს საბჭოთა აზერბეიჯანის ბამბის მინდვრების სტახანოველთა შეკრება.

შეიარაღებულნი ბრძოლის უდიდესი ინსტრუმენტით—საკოლმეურნეო ცხოვრების სტალინური წესდებით — სოციალისტურ მინდვრებზე ახალ გამარჯვებათა მოსაპოვებლად, მაღალი სტახანოვური მოსავლის შეძლებული, მხიარული ცხოვრების ახალ სიმაღლეთა დასაპყრობად,— ჩვენ ვდგავართ ბამბის თესვის წინ ჩვენს რესპუბლიკაში.

ჩვენს შორის არიან ბამბის მინდვრების ორდენოსნები, რომელთაც მიიღეს ჩვენი სამშობლოს უმაღლესი ჯილდო და რომელთა სახელსაც იცნობს მთელი ჩვენი ქვეყანა. მათ წილად ხვდათ უდიდესი ბედნიერება ენახეთ შენ, ესაუბრნათ შენთან, ჩამოერთმიათ შენთვის ხელი, რომელიც წარმართავს სოციალიზმის უდიდეს მშენებლობას ჩვენს თვალუწვდენ ქვეყანაში, მთელი მსოფლიოს მუშათა და გლეხთა ბრძოლას თავისი განთავისუფლებისათვის.

ჩვენი დელეგატების ნაამბობმა იმ ყურადღებისა და სითბოს შესახებ, რომლითაც შენ ისინი მიიღე, შეგვმატა ახალი ძალები, ახალი სიმხნევე, მზადყოფნა ვიბრძოლოთ იმ ვალდებულებათა შესასრულებლად, რომელნიც იკისრეს შენს წინაშე ჩვენი რესპუბლიკის საუკეთესო წარმომადგენლებმა.

შენმა მკაფიო, ნათელმა პასუხებმა ამერიკის საგაზეთო გაერთიანების თავმჯდომარესთან საუბარში კვლავ დაგვანახვა ჩვენი ქვეყნის ურყევი სწრაფვა მშვიდობიანობის შესანარჩუნებლად, მაგრამ თვითეულ მშრომელს მოსთხოვა მზად იყოს ჩვენი სამშობლოს დასაცავად თავაშვებულ მტერთა ხელყოფისაგან. და თუ მტერმა სცადა ჩვენი ქვეყნის საზღვრების გადმოლახვა, ჩვენ შენი მოწოდებისთანავე, ამხანაგო სტალინ, ყველანი ერთი კაცივით დავდგებით ჩვენი დიადი სამშობლოს საზღვრების დასაცავად.

მიიღე ჩვენგან, ჩვენო დიდო ბელადო, მასწავლებელო და მეგობარო, ჩვენი სიყვარული და ერთგულება, ჩვენი სიტყვა—შევასრულოთ ჩვენი ვალდებულებანი, მივცეთ სამშობლოს მრეწველობისათვის და თავდაცვის განსამტკიცებლად იმდენი ბამბა, რომ არა თუ შესრულდეს პარტიისა და მთავრობის დავალება, არამედ დაიფაროს შარშანდელი დანაკლისიც.

სტალინის მიერ აღზრდილთა სტახანოვური მოძრაობა, რომელიც ფართოდ იშლება ჩვენს კოლმეურნეობებში, ჩვენს სოციალისტურ მინდვრებზე, რომელმაც დაამსხვრია ნორმებისა და „საზღვრების" ძველი ცნებანი, ეს იარაღია ამ ჩვენ ვალდებულების შესასრულებლად, რომლის საქმესაც მოვახმარებთ მთელ ჩვენს ძალღონეს, მთელს ჩვენს ენერგიას.

გაუმარჯოს ჩვენს მძლეთამძლე სამშობლოს!
გაუმარჯოს ხალხთა სტალინურ დიად მეგობრობას!
გაუმარჯოს ბელადს, კოლმეურნეობათა მასწავლებელს და მშობელ მამას დიდ სტალინს!

საკ. კ. პ. (ბ) ა-კ. სამხარეო კომიტეტის მდივანს—ამხ. ლ. ბერიას

ძვირფასო ამხანაგო ლავრენტი!

ორდენოსანი აზერბეიჯანის ბამბის მინდვრების სტახანოველთა პირველი შეკრება თავის მხურვალე სტახანოვურ სალამს გიძღვნის შენ, ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკთა ნაცად ხელმძღვანელს, დიდი სტალინის ერთგულ მოწაფეს, ამიერ-კავკასიის ფედერაციის გამარჯვებათა ორგანიზატორს.

ჯერ კიდევ შარშან, აზერბეიჯანის ბამბის კოლმეურნეობათა მოწინავე ბრიგადირებმა, დაიწყეს რა „მაღალმოსავლიანი ჰექტარებისათვის" ბრძოლა, ბრწყინვალე შედეგებს მიაღწიეს და ცალკეულ კოლმეურნეობებში ამ ჰექტარებზე აიღეს 30-დან 40 ცენტნერამდე ნედლი ბამბა. მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ 40 ცენტნერიც კი ერთ ჰექტარზე არ წარმოადგენს ზღვარს.

დიდი სტალინის მიერ და პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა მიერ საბჭოთა აზერბეიჯანის მოწინავე ადამიანთა კრემლში მიღების საპასუხოდ, ჩვენი რესპუბლიკის მოწინავეთა ორდენით დაჯილდოვების საპასუხოდ, ვიკისრეთ ვალდებულება გადავაქციოთ 1936 წელი მებამბეობის განსაკუთრებული აღმავლობის წლიწადად აზერბეიჯანში სტახანოვური მოძრაობის ფართოდ გაშლის საფუძველზე.

ჩვენი ბამბის მინდვრებზე დაწყებული მოძრაობა მაღალი მოსავლიანობისათვის გადაიქცა ნამდვილ სახალხო მოძრაობად. მაღალი მოსავლიანობის ჰექტარები შესცვალეს მაღალი მოსავლიანობის რგოლებმა, ბრიგადებმა, კოლმეურნეობებმა და რაიონებმა.

ეს ჩვენ გვაძლევს სრულ საფუძველს, რათა პირობა მოგცეთ შენ, ძვირფასო ამხანაგო ლავრენტი, რომ ჩვენი ორდენოსანი რესპუბლიკა, დიდი სტალინის მითითებათა შესრულებით, საკ.-კ.პ. (ბ) ამიერ-კავკასიის სამხარეო კომიტეტის და აზერბეიჯანის კ. პ. (ბ) ც. კ-ის უშუალო ხელმძღვანელობით, შენი ყოველდღიური დახმარებით მიაღწევს არა მარტო იმას, რომ მთლიანად და გადაჭარბებით შეასრულოს ბამბის გეგმა 1936 წელს, არამედ კიდეც დაფარავს შარშანდელ დანაკლისს და ამით შეასრულებს დიდი სტალინის წინაშე ნაკისრ ვალდებულებას.

გაუმარჯოს საკ. კ. პ. (ბ) ამიერ-კავკასიის სამხარეო კომიტეტს და მის ნაცად ხელმძღვანელს ამხანაგ ლავრენტი ბერიას!
გაუმარჯოს ჩვენს დიდს, ჩვენს მშობლიურ სტალინს! (ადს).

◇ ◇ ◇

ავღანისტანის საგარეო საქმეთა მინისტრი მოსკოვში

მოსკოვი, 14 მარტი. ავღანისტანის საგარეო საქმეთა მინისტრი ბ-ნი ფაიზ მუჰამედ-ხანი, რომელიც ამჟამად მოსკოვში იმყოფება, 14 მარტს დილით ეწვია საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოადგილეს ამხ. ნ. ნ. კრესტინსკის.

ნაშუადღევს ბ-ნ ფაიზ მუჰამედ-ხანმა დაათვალიერა ქალაქი და ლ. მ. კაგანოვიჩის სახელობის მეტრო.

საღამოს საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოადგილემ ამხ. ნ. ნ. კრესტინსკიმ გამართა სადილი ავღანისტანის საგარეო საქმეთა მინისტრის პატივსაცემად. სადილს დაესწრნენ: თავდაცვის სახალხო კომისარი საბჭოთა კავშირის მარშალი ამხ. კ. ე. ვოროშილოვი, საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარი ამხ. ა. პ. როზენგოლცი, სსრ კავშირის ფინანსთა სახალხო კომისარი ამხ. გ. ფ. გრინკო, სსრ კავშირის მსუბუქი მრეწველობის სახალხო კომისარი ამხ. ი. ე. ლიუბიმოვი, განათლების სახალხო კომისარი ამხ. ა. ს. ბუბნოვი, საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოადგილე ამხ. ბ. ს. სტომონიაკოვი, საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისრის მოადგილე ამხ. შ. ზ. ელიავა, მოსკოვის სამხედრო ოლქის ჯარების უფროსის მოადგილე კორპუსის მეთაური ამხ. ბ. ს. გორბაჩოვი, საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარიატის პირველი აღმოსავლეთის განყოფილების გამგე ამხ. ვ. მ. ცუკერმანი, აგრეთვე ავღანისტანის ელჩი ბ-ნი აბდულ ჰუსეინ-ხან აზიზი, ავღანისტანის საელჩოს მოხელენი და საგარეო საქმეთა სამინისტროს პასუხისმგებელი თანამშრომელნი.

სადილის დროს ამხ. კრესტინსკიმ და ბ-ნ ფაიზ მუჰამედ-ხანმა ერთმანეთს მისასალმებელი სიტყვებით მიმართეს.

სადილის შემდეგ გაიმართა დარბაზობა, რომელსაც დაესწრნენ: დიპლომატიური კორპუსი, თავდაცვის სახალხო კომისრის მოადგილე საბჭოთა კავშირის მარშალი ამხ. მ. ნ. ტუხაჩევსკი, მუშურ-გლეხური წითელი არმიის გენერალური შტაბის უფროსი საბჭოთა კავშირის მარშალი ამხ. ა. ი. ეგოროვი, გზათა სახალხო კომისრის მოადგილე ამხ. ა. მ. პოსტნიკოვი, სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისრის მოადგილე ამხ. ფ. ა. ცილკო, განათლების სახალხო კომისრის მოადგილე ამხ. ბ. მ. ვოლინი, საკავშირო ტელეგრაფო სააგენტოს პასუხისმგებელი ხელმძღვანელი ამხ. ი. გ. დოლეცკი, ამხ. კ. რადეკი და სხ.

◇ ◇ ◇

სელისა და კანაფის მოწინავე მუშაკთა თათბირი

პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებთან

მოსკოვი, 14 მარტი. 14 მარტს საკ. კ.პ. (ბ) ც. კ-ის სხდომათა დარბაზში გაიხსნა სელისა და კანაფის მოწინავე მუშაკთა თათბირი პარტიის და მთავრობის ხელმძღვანელებთან. თათბირზე ჩამოვიდა 200-ზე მეტი დელეგატი; მათ შორის: 93 კაცი მესელეობისა და მეკანაფეობის იმ კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეები, ბრიგადირები და რგოლის ხელმძღვანელნი, რომელთაც სახელმწიფოს მიჰყიდეს არანაკლებ 3 ცენტნერისა სელის ბოჭკო და შუარუსეთის ქერელი და არანაკლებ 4 ცენტნერისა სამხრეთის ქერელი ჰექტარზე, 15 სელისმგლეჯავი, რომლებმაც სეზონის განმავლობაში აიღეს არანაკლებ 70 ჰექტარი სელისა, 43 სელმწეწავი ქალი და მამაკაცი და სელდამმუშავებელ მანქანათა მემანქანეები, რომლებიც დღეში ხელით ამუშავებდნენ არანაკლებ 30 კილოგრამისა, „სანტალოვის" თელით—არანაკლებ 45 კილოგრამისა და ხელდამმუშავებელი მანქანით—არანაკლებ 300 კილოგრამისა, სელის იმ ქარხნების 9 დირექტორი და ტექნიკური ხელმძღვანელი, რომლებმაც მოგვცეს გრძელი ბოჭკოს გამოსავალი არანაკლებ 13 პროცენტისა; მესელეობის მოწინავე მტს-ების დირექტორები და აგრონომები, მეცნიერნი და პრაქტიკოსები, რომლებმაც შექმნეს სელის ახალი მაღალმოსავლიანი ჯიშები; სელამღებ და სელდამმუშავებელ მანქანათა კონსტრუქტორები.

თათბირის მუშაობაში მონაწილეობას იღებენ ამხანაგები **სტალინი, მოლოტოვი, კაგანოვიჩი, კალინინი, ორჯონიკიძე, ანდრეევი, მიქოიანი, ჩუბარი, ეჟოვი, ხრუშჩოვი, იაკოვლევი, ანტიპოვი, შკირიატოვი, ლიუბიმოვი, მურალოვი, კოსარევი,** რომლებსაც მქუხარე ოვაციებით, ხანგრძლივი ტაშითა და მხურვალე მისასალმებელი შეძახილებით შეხვდნენ.

თათბირი მოკლე შესავალი სიტყვით გახსნა სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისრის მოადგილემ ამხ. ა. ი. მურალოვმა.

საქართველოს
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

სტახანოვური დეკადა ტფილისის საწარმოებში

15 მარტს ტფილისის 37 საწარმოში დაიწყო სტახანოვური დეკადა. იმ საწარმოებმა, რომლებიც მონაწილეობას ღებულობენ დეკადაში, დიდი მოსამზადებელი მუშაობა ჩაატარეს იმ მხრივ, რომ გაენაწილებინათ სამუშაო ძალა, მოეწყოთ სამუშაო ადგილი, მოემზადებინათ ნედლეული, მასალა, ინსტრუმენტები და სხვ. სტახანოვური დეკადისათვის მზადების საკითხები განხილული იქნა 11 მარტის პარტიულ დღეს.

სტახანოვური დეკადისათვის კარგად მოემზადა მოლოტოვის სახელობის ავეჯის ფაბრიკა. რამდენიმე დღით ადრე ყველა საამქროში ჩატარდა ახსნა-განმარტებითი მუშაობა სტახანოვური ათდღიურის მნიშვნელობის შესახებ გაინაწილეს და მოამზადეს დაზგები და ინსტრუმენტები, მოიმარაგეს დამხმარე მასალა. საამქროებში გამოაკრეს პლაკატები და ლოზუნგები, აგრეთვე მაუწყებლები, რომლებზედაც აღინიშნება თვითეული მუშის ყოველდღიური გამომუშავება. თვითეული მუშა წინასწარ მიმაგრებულია მუშაობის განსაზღვრულ უბანზე.

სტახანოველი დურგალი, პარტიის კანდიდატი ამხ. შოვნაძე, ნორმით გათვალისწინებული 31 საათის ნაცვლად, შიფონიერებს 19-19,5 საათში ამზადებს, იგი დავალებას 150 პროცენტით ასრულებს.

უფრო უკეთეს მაჩვენებლებს იძლევა პარტიის წევრი ისაკ სარატიანი. თვითეულ შიფონიერს იგი ამზადებს 18 საათში, ნაცვლად ნორმით გათვალისწინებული 31 საათისა — დავალებას 170-180 პროცენტით ასრულებს.

სხმენჯანის საამქროს სტახანოველი ამხ. ხაჩიკ მკრტიჩიანი ნორმებს სისტემატიურად 170-180 პროცენტით ასრულებს.

ტფილისის №1 და №2 ფეხსაცმლის ფაბრიკების სტახანოველები და მუშები რამდენიმე დღეს ემზადებოდნენ სტახანოვური დეკადისათვის.

მთელი მოწყობილობა და დაზგები შემოწმებულია, ჩატარდა აუცილებელი მიმდინარე რემონტი, კარგად მოეწყო სამუშაო ადგილი.

მიუხედავად იმისა, რომ ფეხსაცმლის პირველი ფაბრიკის მომარაგება ქოშით და ტყავით შეფერხებით ხდებოდა, ნაბდის საამქრომ სტახანოვური დეკადის პირველ დღის სულ გამოუშვა 260 წყვილი ნაბდის ფეხსაცმელი და გეგმა 130 პროც. შეასრულა.

ფეხსაცმლის მეორე ფაბრიკამ თუმცა კარგად ჩაატარა სამუშაო ადგილის მომზადება, მაგრამ სტახანოვური დეკადის პირველ დღეს — 15 მარტს, რბილი და მაგარი ტყავის ცუდად მიწოდების გამო, იგი გაცდა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, სტახანოვური დეკადის პირველ დღეს ფაბრიკამ დღიური გეგმა 128,8 პროცენტით შეასრულა (ადს).

◇ ◇

წყალტუბოს მშენებლობა საფრთხეშია

საქართველოს კურორტებს შორის წყალტუბოს სამკურნალო წყლებს მშრომელთა გაჯანსაღების საქმეში ერთერთი საპატიო ადგილი უკავია. წყალტუბო საკავშირო მნიშვნელობის კურორტია. პარტია და ხელისუფლება ყოველწლიურად დიდძალ თანხებს ხარჯავს იმისათვის, რომ წყალტუბო გადააქციოს ერთერთ კეთილმოწყობილ კურორტად.

უკანასკნელ ორ წელს კურორტ წყალტუბოს მშენებლობაზე დაბანდებულია 20 მილიონზე მეტი. ხოლო 1936 წლისათვის კურორტის მშენებლობა კიდევ უფრო უნდა გაძლიერდეს, უნდა უზრუნველვყოთ საქ. კ.პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება წყალტუბოს საკურორტო ზონაში მთელ რიგ ახალ მშენებლობათა დაწყების შესახებ, რისთვისაც მიმდინარე წელს გადადებულია 11 მილიონი მანეთი.

წელს წყალტუბოში უნდა აშენდეს კლინიკური სანატორიუმი 75 საწოლით, ახალი აბაზანა № 5, ახალი სასტუმრო 45 ოთახით, კურორტის თანამშრომლებისათვის სახლი 24 ბინით, მუშათა საცხოვრებელი სახლი 24 ბინით. უნდა ჩატარდეს სამელიორაციო სამუშაოები, დაიწყოს წყალსადენის გაყვანა, კურორტის პირველი ზონის გამწვანება, სკვერების მოწყობა, არსებული პარკის გაფართოვება, უნდა აიგოს [illegible] შენობები. სასადილო და სხვ.

ეს სამუშაოები რესპუბლიკის მთავარი საკურორტო სამმართველოს უნდა უზრუნველეყო პროექტებით და სამუშაო ნახაზების დროულად მიწოდებით კურორტის მშენებელ ორგანიზაციებისათვის.

პირველი კვარტალი მთავრდება და სამუშაოები გათვალისწინებული 1936 წლისათვის ჯერ კიდევ დაწყებული არ არის. კურორტის მშენებელ ორგანიზაციას წინასწარი მოსამზადებელი მუშაობაც კი არ დაუწყია, რომ პირველი კვარტალის შემდეგ მზად შეხვდეს გათვალისწინებულ სამუშაოებს.

კურორტ წყალტუბოში საკ. პროფსაბჭო აგებს სანატორიუმს 500 საწოლით, სასადილოს, პოლიკლინიკას, კლუბს 500 მაყურებლისათვის, თანამშრომელთა ბინებს და სხვ. ეს მშენებლობა დაიწყო 1934 წელს და მთლიანად უნდა დამთავრდეს 1937 წელს. სულ საკავშირო პროფსაბჭო ამ მშენებლობაზე ხარჯავს 18 მილიონ მანეთს. აღნიშნულ მშენებლობაზე 1936 წლის 1 იანვრისათვის დახარჯულია მილიონ 600 ათასი მანეთი, უნდა ითქვას, რომ აქაც ჩამორჩენას აქვს ადგილი. მიმდინარე წლის გეგმა მიღებული არ არის.

ეს მდგომარეობა სერიოზულ საფრთხეს ჰქმნის 1936 წლის საკურორტო მშენებლობის საქმეში. ამიტომ საჭიროა ზემდგომ ორგანოების ჩარევა და კურორტის მოსამზადებელი და სამშენებლო სამუშაოების დაუყოვნებლივ დაწყება.

„კომუნისტის" ბრიგადა
ა. ჭანკვეტაძე
ვ. ლალიაშვილი.

◇ ◇

კიევშჩინის სოფლკორთა კონფერენციაზე

კიევი, 14 მარტი. მუშაობა დაამთავრა კიევშჩინის სოფლკორთა საოლქო კონფერენციამ. კონფერენციაზე დაისახა რედაქციების მუშაობის გაუმჯობესების და სოფლკორებთან მათი მუშაობის ძირფესვიანად გაუმჯობესების გზები.

სოფლკორებმა იკისრეს ვალდებულება პირადი მაგალითით და სოფლკორული კალმით ყოველნაირად შეუწყონ ხელი კოლმეურნეობათა საუკეთესო ადამიანებს მაღალი სტალინური მოსავლისათვის ბრძოლაში.

კონფერენციაზე მკვეთრი სიტყვით გამოვიდა ამხ. პ. პ. პოსტიშევი, რომელსაც მქუხარე ტაშით შეხვდნენ (ადს).

დიმიტრი ფურმანოვი

10 წლის წინათ გრიპით გარდაიცვალა დიმიტრი ანდრიას-ძე ფურმანოვი.

საბჭოთა ლიტერატურამ მისი სახით დაჰკარგა დიდი პროლეტარული მწერალი, ისეთი წიგნების ავტორი, როგორიც არის „ჩაპაევი" და „ამბოხება", რომლებსაც დიდი სიყვარული აქვს მოხვეჭილი მშრომელთა ფართო მასებში. შემთხვევითი როდია, რომ საბჭოთა კინემატოგრაფიის ერთერთი საუკეთესო სურათი „ჩაპაევი" გაკეთებულია ფურმანოვის წიგნის მასალით.

ოცდათხუთმეტი წლისა გარდაიცვალა ფურმანოვი, იმ ხანში, როდესაც მთელი თავისი ძალით ისის იყო გაშლას აპირებდა მისი უდიდესი და ორიგინალური მხატვრული ნიჭი. მის დაკრძალვაზე დემიან ბედნიმ თავისი მხურვალე სიტყვაში დამსწრეთა ყურადღება მიაქცია იმის ღრმა მნიშვნელობას, რომ ფურმანოვის კუბოზე ერთმანეთის გვერდით მოთავსებული იყო მისი ხმალი და წიგნი. ხმლისა და წიგნის ამ შეხამებაში გვეხატება მთელი ფურმანოვი— მხატვარ - რევოლუციონერი—სამოქალაქო ომების აქტიური მონაწილე და მებრძოლი პროლეტარული მწერალი, რომელიც იბრძოდა სოციალისტური კულტურისათვის ისევე თავდადებით და ისეთივე შეუპოვრობით, როგორც ფრონტებზე, წითელი არმიის რიგებში.

ფურმანოვი დაიბადა 1891 წლის 7 ნოემბერს ივანოვო-ვოზნესენსკის ოლქის გლეხის ოჯახში. განსაკუთრებული ენერგიის ადამიანი, მიუხედავად მძიმე ოჯახური პირობებისა და მატერიალური სიძნელეებისა, იგი ამთავრებს სამოქალაქო სასწავლებელს, რეალურ სასწავლებელს კინეშმაში, ხოლო 1915 წელს მოსკოვის უნივერსიტეტის ისტორიულ-ფილოლოგიურ ფაკულტეტს. იმავე წელს ის მობილიზაციით გაიწვიეს და სანიტარული მატარებლით გაგზავნა ფრონტზე. თურქეთის, დასავლეთისა და სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტები, აი ის ადგილები, სადაც ფურმანოვი ხედავდა მეფის მიერ წარმოებულ ომს და უკვირდებოდა მის აზრს. 1916 წელს იგი ბრუნდება ივანოვო - ვოზნესენსკში და აქტიურ მონაწილეობას ღებულობს მუშათა კურსების ორგანიზაციაში ფურმანოვის პოლიტიკურ განვითარებაში გადამწყვეტი როლი ითამაშა აქ ამხ. ფრუნზესთან გაცნობამ; 1918 წელს, მისი ზეგავლენით, იგი შედის კომუნისტური პარტიის რიგებში. 1919 წელს ფურმანოვი ივანოვო-ვოზნესენსკის მუშების რაზმთან ერთად, რომელსაც ფრუნზე მეთაურობდა, მიემგზავრება სამხრეთ-აღმოსავლეთის ფრონტზე და ინიშნება იმ მე-25 დივიზიის კომისრად, რომელსაც სარდლობდა სამოქალაქო ომის ცნობილი გმირი ჩაპაევი. ჩაპაევთან ერთად ფურმანოვი გმირულ ლაშქრობას აწყობს თეთრი ყაზახების წინააღმდეგ. ამ ლაშქრობის მხატვრულ გადმოცემას წარმოადგენს მისი წიგნი „ჩაპაევი", რომელიც დაიწერა 1922 წელს და რომელიც პირველი დიდი პროლეტარული ნაწარმოები შეიქნა სამოქალაქო ომზე. რევოლუციის შესახებ დაწერილ ამ გულწრფელი და ამაღელვებელი წიგნის მასალას შეადგენდა ფურმანოვის საგზაო ჩანაწერები, დღიურები, მოგონებანი, დოკუმენტები, რომლებიც მან დაწერა და შეაგროვა ჩაპაევის დივიზიის კომისრად მუშაობის პერიოდში.

ამხ. დ. ა. ფურმანოვი

(სურათი გადაღებულია 1919 წ. ივნისს ჩაპაევის დივიზიის მიერ უფის აღების შემდეგ)

ჩაპაევის მე-25 დივიზიის 10 წლისთავის ზეიმის გამო მებრძოლთა ერთი ჯგუფი სწერდა: „მრავალი სახელოვანი ფურცელი ჩასწერა ჩაპაევის დივიზიამ პროლეტარული რევოლუციის ისტორიაში. მისი გზა— ოქტომბრის ძლევამოსილი გზაა. და მე-25 დივიზიის მე-10 წლისთავისათვის დიმიტრი ფურმანოვის—დივიზიის მოწინავე მებრძოლის, პოლიტიკური ხელმძღვანელისა და ორგანიზატორის წიგნი საუკეთესო მარად მბრწყინავი ძეგლია".

სავსებით სამართლიანია ლუნაჩარსკის შენიშვნა ფურმანოვის „ჩაპაევის" შესახებ: „სწორედ ასეთი წიგნების შემწეობით ხდება ჩვენი რევოლუციის მკაფიო თვითშეცნობის პროცესი". წიგნის მხატვრული ღირებულება ის არის, რომ მწერალი, გვიამბობს რა ჩაპაევის დივიზიის ლაშქრობასა და მის მეთაურებზე, მექანიკურად კი არ ჩამოსთვლის ფაქტებს, არამედ გვაძლევს მას, როგორც მთლიანობას, როგორც ტიპიურს პროლეტარული რევოლუციისათვის.

ამხ. ბარანოვი, ფურმანოვის ერთერთი თანამებრძოლი ჩაპაევის დივიზიაში, მას ასე ახასიათებს: „ამხ. ფურმანოვი საუკეთესოდ შევიდა კომისრის როლში, თავისიანი გახდა მამაც მეთაურთა შორის, აამაღლა რა პარტიული ხელმძღვანელობის ავტორიტეტი. ჩაპაევი ფიცხი ხასიათისა იყო და მას დიდი პოპულარობა ჰქონდა ჯარებში მოხვეჭილი; ამიტომ იგი განწყობილი იყო მარტოდმარტო მეთაურობა დივიზიისათვის და მეტად ცხარედ და თავგამოდებით იცავდა თავის უფლებებს. საჭირო იყო ფურმანოვის ჭკუა, გულისხმიერება და ტაქტი, რათა თავიდან აეცილებინა მწვავე განხეთქილებანი ჩაპაევთან და ამით არ შესუსტებულიყო ჯარების ბრძოლის უნარიანობა. ფურმანოვმა არა მარტო თავიდან აიცილა შეხლაშემოხლა და განხეთქილება ჩაპაევთან, არამედ მან ავტორიტეტი მოიპოვა და ჩაპაევისა და სხვა მეთაურების, აგრეთვე წითელარმიელთა პატივისცემა დაიმსახურა".

ჩაპაევის ტრაგიკული დაღუპვის ორი კვირის წინ ფურმანოვი გაიგზავნა სემირეჩიეში, როგორც სამხედრო რევოლუციური საბჭოს რწმუნებული. ის ამბები, რომელთა მოწმე და მონაწილე გახდა იგი, მან აღწერა მეორე წიგნ „ამბოხებაში" რომელიც 1925 წელს გამოიცა. ამ წიგნში ნაამბობია კულაკური აჯანყების ისტორია სემირეჩიეში. იქ მყოფ კომუნისტების ამოცანაც ის იყო, რომ ჭკვიანი და ფრთხილი ტაქტიკით საქმე სისხლისღვრამდე არ მიეყვანათ, რათა დრო მოეგოთ, ვიდრე წითელი არმიის მაშველი ნაწილები მოვიდოდნენ. ხოლო მანამ აგიტაციით რღვევა შეეტანათ აჯანყებულთა ნაწილებში. სწორედ „ამბოხებაში" ნაჩვენები ეს შესანიშნავი ეპიზოდი სამოქალაქო ომისა აფასებს რა ამ თხზულებას, სერაფიმოვიჩი სწერდა: „ამბოხება"—ეს რევოლუციური ბრძოლის ნაკვეთია. ნამდვილი ნაკვეთი სისხლითა და ხორცით, — ნაამბობი უბრალოდ, გულწრფელად, კეთილსინდისიერად. სინამდვილის სწორი ასახვით, და მრავალ ადგილას უღრმესად მხატვრულად".

სემირეჩიის შემდეგ ფურმანოვი მუშაობდა ყუბანის არმიის პოლიტგანყოფილების უფროსად. როგორც ამ წითელი დესანტის კომისარი, რომელსაც მეთაურობდა სამოქალაქო ომის გმირი კოვტიუხი, იგი უშუალოდ მონაწილეობს ამ გმირულ ოპერაციაში თეთრების ზურგში, რომლის დროსაც მას ფეხის მძიმე კონტუზია დაემართა. ამ ლაშქრობისათვის ფურმანოვი დაჯილდოვებულ იქნა წითელი დროშის ორდენით. დასასრულ, როდესაც ბოლო მოეღო სამოქალაქო ომის ფრონტებს, ფურმანოვი ჩამოდის მოსკოვში და დაუყოვნებლივ შეუდგება უდიდესი დაგროვილი მასალის მხატვრულ დამუშავებას.

დიდი ტემპერამენტისა და ღრმა ბოლშევიკური პარტიულობის ადამიანი — ფურმანოვი, შესცვალა რა შაშხანა კალმით შეუპოვარ მებრძოლად დარჩა ლიტერატურულ ფრონტზედაც. იგი ლიტერატურული ორგანიზაციების უაღრესად გამოჩენილი აქტივისტია და განსაკუთრებული ენერგიით ატარებს პარტიის ხაზს ხელოვნების ფრონტზე. იგი სანიმუშო გულისხმიერებას იჩენს ამხანაგებისადმი, ხოლო ბოლშევიკურ შეურიგებლობას იმათდამი ვინც მტრულად არიან განწყობილი პარტიისა და რევოლუციის მიმართ. სიკვდილმა არ დააცალა ფურმანოვს ხორცი შეესხა უკვე მოფიქრებული უდიდესი ნაწარმოებისათვის — „სამოქალაქო ომის ეპოპეისათვის", რომელშიც მას უნდოდა ეჩვენებინა უდიდესი სურათი ახალი ცხოვრებისათვის მუშებისა და გლეხების გმირული ბრძოლისა.

კ. მ.

პარტიულ თემაზე

ბოლშევიკური სიფხიზლის შესახებ

„პარტიულ დოკუმენტთა შემოწმების მთელმა გამოცდილებამ დაგვანახვა, თუ რა უდიდესი მნიშვნელობა აქვს პარტიის მითითებებს, იმის შესახებ, რომ კლასობრივი მტერი ჩვენი წარმატებების ზრდის მიხედვით მიმართავს ბრძოლის ყველაზე უფრო მოქნილ მეთოდებს და ამისათვის პირველ რიგში იყენებს კომუნისტთა ოპორტუნისტულ უდარდელობას და დოყლაპიობას" (საკ. კ.პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დეკემბრის პლენუმი).

პარტიულ დოკუმენტთა შემოწმება დამთავრდა. მან წესრიგი დაამყარა ჩვენს პარტიულ სახლში და გაწმინდა პარტიული ორგანიზაციები ტროცკისტებისაგან, ზინოვიეველებისაგან, თეთრგვარდიელებისაგან, კულაკებისა და სხვა სიბინძურისაგან. მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავს თითქოს ახლა შეიძლებოდეს შევასუსტოთ სიფხიზლე. საკ. კ.პ. (ბ) რიგებიდან განდევნილი, გაბოროტებული და გაავეთრებული მტერი კიდევ შეეცდება ავნოს და საქმე გაუფუჭოს პარტიას და საბჭოთა ხელისუფლებას.

ყოველი კომუნისტისაგან, ხოლო განსაკუთრებით პარტიული ხელმძღვანელისაგან პარტია მოითხოვს დაუღალავ, მუდმივ სიფხიზლეს. პარტიულ ორგანიზაციებს მხედველობის არიდან არ უნდა გამოეპაროს არცერთი გამოუმჟღავნებელი მტერი, ამჟამად მიმალული, შეიძლება სახეგამოცვლილიც კი. მაგრამ მიუხედავად ამისა, მაინც მტრად დარჩენილი და იმის შესაძლებლობის მომლოდინე, რომ კვლავ გაგვიფუჭოს საქმე.

სიფხიზლე წინანდებურად აუცილებელია იმიტომ, რომ უეჭველია აქა-იქ კიდევ დარჩნენ გამოუმჟღავნებელი მტრები და უცხო ელემენტები. პარტიულ დოკუმენტთა დაწყებული გამოცვლა მოწოდებულია განათავისუფლოს პარტია იმ პასიური ადამიანებისაგან, რომლებიც ვერ ამართლებენ კომუნისტის მაღალ სახელწოდებას, ამავე დროს მან უნდა დაამთავროს მუშაობა მტრული და უცხო ელემენტებისაგან პარტიის გასაწმენდად.

საჭიროა აგრეთვე აღინიშნოს, რომ აქა-იქ ადგილებზე ამხანაგები, რომლებიც პარტიულ დოკუმენტთა შემოწმებას აწარმოებდნენ, ამახინჯებდნენ თვით სიფხიზლის ცნებას. ზოგჯერ ადამიანს უყურებდნენ მისი ბიოგრაფიისა და წარსულის ფორმალური ცნობების პრიზმით და არ აწარმოებდნენ იმის შესწავლას, თუ რას წარმოადგენს ადამიანი ამჟამად. ცხადვყოთ ეს კონკრეტული მაგალითის მიხედვით.

მიჩურინსკის საქალაქო კომიტეტმა პარტიულ დოკუმენტთა შემოწმების დროს პარტიიდან გარიცხა ძმები მიხეილ და ალექსი პოპოვები, როგორც უცხო ელემენტები. რა არის უცხო პოპოვების ბიოგრაფიაში? თურმე მათ პაპას არც თუ მამას, არამედ პაპას რომელიც მიხეილ და ალექსის დაბადების 20 წლით ადრე გარდაცვლილა, მიჩურინსკში ჰქონია ხორცის დუქანი. მხოლოდ ამაში მდგომარეობს ძმები პოპოვების „უცხოობა".

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ შვილი პასუხს არ აგებს მამის მაგიერ, ხოლო შვილიშვილი მით უმეტეს პაპის მაგიერად. ამ საფუძველით ვორონეჟის საოლქო კომიტეტმა, რომელსაც ძმებმა პოპოვებმა სააპელაციო საჩივრით მიმართეს, აღადგინა ისინი პარტიაში. მაგრამ ისინი აღადგინეს გარიცხვის მომენტიდან მხოლოდ ოთხი თვის შემდეგ. ეს ოთხი თვე, სანამ აპელაციის გარჩევა ჭიანურდებოდა, პოპოვებისათვის ნამდვილი წამების თვეები იყო. მიჩურინსკის საქალაქო კომიტეტის „ფხიზელი" მდივნები [illegible], რომ [illegible] მიეცათ სამუშაო. ადგილობრივი გაზეთი „ნაშა პრავდა" პატიოსან და კარგ კომუნისტ პოპოვებს, სულ ცოტა ხნის წინათ მიჩურინსკის თვალსაჩინო პარტიულ მუშაკებს, „ქურდებს", „სპეკულანტებს" და „გაიძვერებს" უწოდებდა. რატომ? რისთვის? საქალაქო კომიტეტის მდივნები ბაბაიანი და გლაგოლევი ხომ მრავალი წლის განმავლობაში კარგად იცნობდნენ ძმებს პოპოვებს, როგორც კარგ კომუნისტებს და პატიოსან მუშაკებს; მაგრამ საკმარისი იყო წამოეყენებინათ პოპოვების წინააღმდეგ უსაფუძვლო და სულელური ბრალდება, რომ მკვეთრად შეცვლილიყო საქალაქო კომიტეტის მდივნების დამოკიდებულება მათდამი.

ამის მსგავსი შემთხვევები სხვა ორგანიზაციებშიაც ხდებოდა. რას შვრებიან ასეთ შემთხვევებში? უმართებულოდ გარიცხულს უბრუნებენ პარტბილეთს. მორჩა და გათავდა. ხოლო ის ადამიანები, რომლებმაც ცილი დასწამეს კომუნისტს, თავს დააძვრენენ ხოლმე პასუხისმგებლობას. რატომ? განა კომუნისტისათვის ცილისდაწამება ისეთი მოქმედებაა, რომელიც არ ისჯება?

შემოწმების დროს გარიცხულია მრავალი ადამიანი, რომლებიც არ არიან პარტიის მტრები: ამათ რიცხვს, უწინარეს ყოვლისა, ეკუთვნიან პასიური ელემენტები, შემდეგ ის ადამიანები, რომლებსაც პარტიული ეთიკა დაურღვევიათ და სხვ. ისინი გარიცხული არიან როგორც ისეთი ადამიანები, რადგან ვერ გაამართლეს კომუნისტის ის მაღალი, სახელწოდება, რომლის მნიშვნელობაც თანდათან იზრდება. ამ ადამიანთა უმრავლესობა იყო და რჩება პატიოსანი საბჭოთა მოქალაქე. სრულიადაც არ არის საჭირო წავართვათ მათ ყოველგვარი სამუშაო და ყოველნაირად შევზღუდოთ ისინი. მათ ისე როგორც ჩვენი ქვეყნის ყველა მშრომელს, უფლება აქვთ იმუშაონ; თავისთავად ცხადია, პარტიულ ორგანიზაციებს შეუძლიათ მოხსნან პასუხსაგებ სამუშაოდან პარტიიდან გარიცხული პირი რამდენადაც, მასზე დადებული სასჯელის გამო, მას არ შეუძლია გაამართლოს ნდობა; მაგრამ მას უფლება აქვს მიიღოს სხვა სამუშაო. სამწუხაროდ, ეს უბრალო ჭეშმარიტება ყველგან როდი ესმით.

სიფხიზლე — ეს არის ბასრი კლასობრივი იარაღი, ეს არის უნარი, — დაინახო მტერი რა სამოსელშიაც უნდა გამოეწყოს იგი. სიფხიზლე ამასთან ერთად —ეს არის უნარი გაარჩიო მტერი არა მტრისაგან. რომელმაც შეიძლება დაარღვია პარტიული დისციპლინა, შეიძლება ჩაიდინა რაიმე მძიმე დანაშაული პარტიული ეთიკის წინააღმდეგ, რაც მას იმის უღირსად ხდის, რომ ატაროს კომუნისტის მაღალი სახელწოდება, მაგრამ რომელიც სასარგებლო ადამიანი რჩება სოციალისტური ქვეყნისათვის.

პარტია მოითხოვს კომუნისტებისაგან და განსაკუთრებით ხელმძღვანელი პარტიული მუშაკებისაგან დაუღალავ სიფხიზლეს მტრისადმი. მტერი დაუნდობლად უნდა ვამხილოთ და განვდევნოთ. მაგრამ არავისთვისაა საჭირო და საზიანოა მოჩვენებითი სიფხიზლე რომელსაც საერთო არა აქვს რა ნამდვილ, ბოლშევიკურ სიფხიზლესთან.

„პრავდის" სარედაქციო სტატია
15.III

კარლ კიურშნერი

მსოფლიო მეურნეობის კონიუნქტურა და უმუშევრობა

უკვე თითქმის ოთხი წელია, რაც მსოფლიოს ეკონომიურმა კრიზისმა უდაბლეს წერტილს მიაღწია. მიუხედავად ბურჟუაზიულ მკვლევართა შეხედულებისა, რომ 1935 წ. შედეგებისა და 1936 წ. პერსპექტივების მიხედვით მოსალოდნელია აღმავლობის ტენდენციები,—წარმოების გამოცოცხლების ნიშნები და მაჩვენებელთა ზრდა ჯერ ისევ მეტისმეტად უნუგეშოა, ახლანდელ გამოცოცხლებას, თუ მას მსოფლიო ეკონომიკის მასშტაბით განვიხილავთ, სულ სხვა თვისებები აქვს, ვიდრე კაპიტალისტური განვითარების წინა ციკლების გამოცოცხლებას მსოფლიო მეურნეობის წინანდელი კრიზისების შემდეგ, ან იმ პერიოდში, რომელიც ცნობილია შედარებითი სტაბილიზაციის სახელწოდებით. შეუძლებელია ვილაპარაკოთ კონიუნქტურის თანაბარ განვითარებაზე უმნიშვნელოვანეს კაპიტალისტურ ქვეყნებში, ვინაიდან პროდუქციის ზრდას ზოგან უპირისპირდება პროდუქციის დაცემა, ან სტაგნაცია ზოგ ქვეყანაში, ახალი კაპიტალური დაბანდებანი — აღმავლობის ეს უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი, მრავალ ქვეყანაში უკმარისი და მინიმალურია პირველ ყოვლისა გერმანიაში. მსოფლიო ეკონომიური კავშირი ცალკეულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს შორის სავალუტო და საბაჟო შეუწყობლობათა და ეკონომიური ბრძოლის გამო წინანდებურად გაძნელებულია და ეს სიძნელეები ნაწილობრივად გაძლიერებულიც კი არის (იტალიაში, გერმანიაში). კაპიტალისტური განვითარების ჰორიზონტზე დღითიდღე მატულობს ახალი ომის საფრთხის ღრუბლები. ის ძლიერს მუხრუჭს წარმოადგენს კაპიტალიზმის იმ შინაგან ძალთა განვითარებისათვის, რომლებიც აღმავლობის სტიმულს იძლევიან. მიუხედავად იმისა, რომ ომის სამზადისი გამოცოცხლებას იწვევს სამხედრო მრეწველობაში.

ისეთი სერიოზული ეკონომიური ჟურნალები, როგორიც არიან ლონდონის „ეკონომისტი" და ნიუ-იორკის „ანალისტი", იძულებული არიან შავბნელად დაგვიხატონ **გერმანიისა, იტალიისა და იაპონიის ფაშისტურ მთავრობათა საგარეო პოლიტიკის აგრესიულობა, მათი ომები, ომის მუქარა** და მათი გავლენა კაპიტალისტური მეურნეობის შემდგომ განვითარებაზე.

იმ ფაქტს, რომ მრეწველობის ცალკეულ დარგების წარმოების დონე მთელ რიგ ქვეყნებში (ინგლისი, ამერიკა, ნაწილობრივ გერმანია) უახლოვდება (მაგრამ სრულიადაც არათანაბრად) კრიზისამდელ დონეს, ხოლო ნაწილობრივ კიდევაც გადააჭარბა მას, უპირისპირდება მეორე ფაქტი— ეს არის **მასობრივი უმუშევრობა მთელს კაპიტალისტურ მსოფლიოში.** იგი შესამჩნევად აღემატება კრიზისამდელ დონეს, ხოლო უკანასკნელ კვარტალში გადიდების ტენდენციაც კი გამოამჟღავნა, ტენდენცია, რომელიც სჭარბობს ჩვეულებრივ სეზონურ მერყეობას.

წარმოებისა და უმუშევრობის ინდექსთა დაპირისპირება რომლებიც კონიუნქტურის ბურჟუაზიულ მკვლევართაც კი მოჰყავთ, ნათლად ამტკიცებს, თუ ვის ხარჯზე ხდება ეს გამოცოცხლება და რა შედეგებს გამოიღებს მსოფლიო მრეწველობის პროდუქცია ბერლინის რაიხსკრედიტგეზელშაფტის ცნობით 1935 წელს 1928 წლის დონეს აღემატებოდა. შრომის საერთაშორისო ბიუროს უმუშევრობის ინდექსი ცალკეული ქვეყნების მიხედვით მოწმობს, რომ უმუშევრობა მაინც თითქმის ერთიორად იმატა კრიზისის პირველ, 1929 წელთან შედარებით.

თუ 1928 წ. მივიჩნევთ ასად, მაშინ ხსენებული წყაროს მონაცემთა მიხედვით პროდუქციამ 1935 წლის სექტემბერში 105,2 მიაღწია, ე. ი. გადააჭარბა 1928 წელს. მაგრამ არა ნაკლებ მატულობს მსოფლიო უმუშევრობა. თუ მთელ 1929 წელს ასად მივიჩნევთ, მაშინ ერთა ლიგასთან არსებული შრომის საერთაშორისო ბიუროს ცნობით ის 1929 წლის სექტემბრის 78-დან ავიდა 168-მდე 1935 წლის სექტემბერში.

ცალკეული ქვეყნების მდგომარეობის მიმოხილვა ადასტურებს ამ საერთო ტენდენციას. უმუშევართა რაოდენობა ა. შ. შ—სა და ინგლისში 1935 წლის დამლევს დაახლოვებით 1934 წლის დონეზე იდგა, საფრანგეთში, პოლანდიაში, ჩეხოსლოვაკიაში, შვეიცარიაში, ბალკანეთის და ბალტიის ზოგ ქვეყანაში წინა წლისაზე მეტი იყო. უმუშევართა რაოდენობა გერმანიაში ოფიციალური ცნობებითაც კი მეტი აღმოჩნდებოდა, ვიდრე წინა წელს, უმუშევართა ნაწილი ახალი დივიზიების შექმნის გამო არმიაში რომ არ ჩაერიცხათ. დანარჩენ ქვეყნებში კი, რომლებშიც უმუშევრობა 1935 წლის დამლევს შემცირდა, ან შერჩა წინა წლის დონეზე, მისი ზრდა 1935 წლის ზამთარს ამავე წლის ზაფხულისა და შემოდგომის თვეებთან შედარებით — უფრო დიდია.

„ანალისტის" წარმოების ინდექსი (ასად მიჩნეული 1928 წლის წარმოების დონე) მოწმობს, რომ ა.შ.შ. წარსული წლის ბოლო თვეების განმავლობაში, წინააღმდეგ წინა წლის ბოლო თვეებისა, წარმოება იზრდებოდა და 1928 წლის დონეს უახლოვდებოდა (რომელიც სხვათა შორის, ამშ-ში 1929 წლის დონეზე დაბლა იდგა). მაგრამ უმუშევრობის ნახევრად ოფიციალური სტატისტიკა აღრიცხავს 11-12 მილიონ უმუშევარს 1935 წლის დამლევისათვის წინააღმდეგ 1929 წ. დამლევის 2-დან 3 მილიონისა, 12 მილიონ უმუშევარს ამერიკის მეურნეობის გამოცოცხლების პერიოდისთვის. რამდენად დაშორებულია ეს „პროსპერიტის" წარმოდგენაზე! ამერიკის პროფკავშირთა ცნობები აღნიშნავენ უმუშევართა რაოდენობას, რომელიც მილიონნახევრით მაინც აღემატება ოფიციალურ ცნობებს და ორივე რიცხვი რა თქმა უნდა უმუშევართა ფაქტიურ რაოდენობაზე ნაკლები არ არის.

ყველაზე გამოკვეთილ გამოცოცხლებას ინგლისში ვამჩნევთ, იმავე „ანალისტის" ინდექსით ინგლისის სამრეწველო პროდუქცია 1935 წელს 1929 და 1928 წლის დონეზე მაღლა იყო. ოფიციალური ცნობებით კი 1.87 მილიონი უმუშევარი იყო, ე.ი. ერთიორად მეტი, ვიდრე საშუალოდ 1928—29 წლებში. 1936 წლის იანვარში ჩვენ ვხედავთ, რომ უმუშევართა რაოდენობამ 300 ათასით იმატა 1935 წლის დეკემბრის რაოდენობასთან შედარებით. **ასეთი მატება უმუშევართა რიცხვისა არ ყოფილა ინგლისში ამ თხუთმეტი წლის განმავლობაში.** 1936 წლის იანვარში ოფიციალური ცნობებით უმუშევართა რიცხვი 2,2 მილიონს აღწევს, ე. ი. სულ რაღაც 165 ათასით ნაკლებია, ვიდრე წინა წელს. დაახლოვებით **წარმოებაში ჩაბმულ თვითეულ 5 მუშაზე თითო უმუშევარი** მოდის, უმუშევართა რიცხვი, რომელთაც არ ჰქონიათ სამუშაო ზედმიყოლებით არა ნაკლებ ერთი წლისა, ნახევარ მილიონს აღწევს, მათ შორის ბევრია ისეთი, რომელსაც სამუშაო არ აქვს უკვე რამდენიმე წელია.

გერმანიაში უმუშევართა რიცხვმა ოფიციალური სტატისტიკის მიხედვით 1936 წლის იანვარში მხოლოდ 12 ათასით იმატა. ეს რაოდენობა ციფრების ახალი გადაჯგუფების შედეგია. ასი ათასობით უმუშევარი დარჩა სტატისტიკის გარეთ, როგორც „შრომისუნარმოკლებული" ამით აიხსნება იმათი რაოდენობის უეცარი შემცირება, რომელნიც დახმარებას აღარ ღებულობენ. დაზღვეულ უმუშევართა რიცხვის 127 ათასით გადიდება დაუყოვნებლივ ამხელს თაღლითობას, რომლის საშუალებითაც მიღებულია ეს რიცხვი 12 ათასი.

უმუშევრობის ციფრების გადაფხეკა და ხელოვნური დაჯგუფებაც ვერ ფარავს იმას, რომ 1935 წლის დეკემბერში უმუშევრობამ 522 ათასით იმატა (იმ დროს, როდესაც 1934 წლის დეკემბერში მატება 252 ათასს უდრიდა); მაგრამ საკონიუნქტურო გამოკვლევათა ბერლინის ინსტიტუტიც კი აღიარებს, რომ დეკემბერშიც ფაქტიური მატება უფრო დიდი იყო, ვინაიდან მისი ცნობებითვე წარმოებაში ჩაბმული მუშების რაოდენობა 915 ათასით შემცირდა.

შარშანდელი უკანასკნელი ოთხი თვის განმავლობაში ოფიციალურმა სტატისტიკამ აღნიშნა უმუშევართა რაოდენობის გადიდება 800 ათასით, 1934 წლის იმავე პერიოდში კი უმუშევართა რაოდენობამ მხოლოდ 200 ათასით იმატა. 1935 წ. გერმანიის მრეწველობაში ჩაბმულ მუშათა რაოდენობა, პროდუქციის ზრდის გამო (თუ რისგან შედგება ეს პროდუქცია, ჩვენ ახლა არ ვილაპარაკებთ). წლის დამლევს ცოტათი მეტი იყო, ვიდრე 1934 წელს. თავისთავად იგულისხმება, რომ **წარმოებაში ჩაბმულ მუშათა რიცხვი უფრო ნაკლებია**, ვიდრე წარმოების იმავე დონის დროს 1928—29 წლებში. უმუშევართა რაოდენობის ვარაუდი გერმანიაში 4.5 მილიონ კაცად დეკემბერში, ალბათ, ფაქტიურ რიცხვზე. **ნაკლებია, რადგან ამა წლის** თებერვლისათვის, იგი, უეჭველია, 6 მილიონამდე ავიდოდა. მრავალი ნიშანია, რომ უმუშევართა რიცხვი 1936 წელს მეტი იქნება, ვიდრე 1935 წელს იყო.

იტალიაში, აბისინიისათვის ომის გამოცხადების მომენტიდან აღარ აქვეყნებენ უმუშევრობის იმ ნაკლებად სარწმუნო ცნობებსაც, რომელიც წინათ ქვეყნდებოდა. მხოლოდ დაახლოვებით შეიძლება ითქვას, რომ როდესაც იტალიის პროდუქციამ 1935 წელს მიაღწია 1930 წლის დონეს, უმუშევრობა ოქტომბრამდე გამოქვეყნებული ციფრების მიხედვით 50 პროცენტით აღემატებოდა 1930 წლის რიცხვს.

იაპონიის ოფიციალური ცნობები უმუშევრობის შესახებ 1935 წლის განმავლობაში (ცნობები მოიპოვება მხოლოდ წლის პირველი ნახევრისათვის) მოწმობს, რომ უმუშევრობა არის 1932 წლის დონეზე, პროდუქცია კი, „ანალისტის" ინდექსის მიხედვით, დაახლოვებით 50 პროცენტით გადიდდა. ოფიციალური ცნობები **წარმოებაში ჩაბმული მუშების** რიცხვის შესახებ გვიჩვენებს აგრეთვე, რომ მათი რიცხვის ზრდა **შესამჩნევად ჩამორჩება პროდუქციის ზრდას.**

იმ დროს, როდესაც ჩამოთვლილ კაპიტალისტურ ქვეყნებში პროდუქციის უდაბლესი წერტილი 1932 წელზე მოდიოდა, **საფრანგეთის კონიუნქტურაში ჩვენ წინააღმდეგ** სურათს ვხედავთ. ერთგვარი გაუმჯობესების შემდეგ 1933 წელს პროდუქცია განუწყვეტლივ ეცემოდა 1935 წლამდე, ნაწილობრივ 1932 წლის დონემდე და არ შეიძლება დარწმუნებით ითქვას, რომ საფრანგეთში უკვე გავლილი იყოს კრიზისის უდაბლესი წერტილი. საფრანგეთის სტატისტიკა არ შეიცავს უცხო ქვეყნის უმუშევართ, რომელნიც უმუშევრობის გამო იძულებული გახდნენ სამშობლოში დაბრუნებულიყვნენ. ფაქტიურად უმუშევარ ფრანგთა რაოდენობიდან სტატისტიკა აღრიცხავს მხოლოდ იმ უმცირეს ნაწილს, რომელიც დახმარებას ღებულობს ასე რომ ჩვენ მიერ მოყვანილი ციფრები ვერ გვიჩვენებს უმუშევრობის ფაქტიურ რაოდენობას. ეს ციფრები გვისახავენ მისი განვითარების მხოლოდ ტენდენციას.

სტატისტიკა აღრიცხავს 1935 წლის ნოემბერში **სამუშაოს მაძიებელ 454 ათას კაცს, 1934 წ. ნოემბრის 417 ათასთან, 1934 წლის დეკემბრის 481 ათასთან** და წინა წლის იმავე თვისა 455 ათას კაცთან შედარებით.

რათა შევიდგინოთ წარმოდგენა უმუშევრობის ნამდვილ მოცულობაზე, ჩვენ გავიხსენებთ მხოლოდ, რომ იმ დროს, როდესაც 1934 წლის ოქტომბერში, მაგ., ოფიციალური სტატისტიკა აღრიცხავდა 382 ათას უმუშევარს, ერთა ლიგასთან არსებული შრომის საერთაშორისო ბიურო განსაზღვრავდა მას **1750 ათასი კაცით, ე. ი. ერთიორად მეტი ციფრით.**

უმუშევრობის ოფიციალური სტატისტიკა **ჩეხოსლოვაკიაში** გვაუწყებს უმუშევრობის ისე მაღალ დონეს, როგორიც გაუგონარია უკანასკნელი 2¼ წლის განმავლობაში. **1936 წლის იანვრის დამლევს ოფიციალურად აღრიცხულ უმუშევართა რაოდენობა 846 ათასს აღწევდა.** ეს ციფრები ჩეხოსლოვაკიის მუშათა საერთო რიცხვის მხედველობაში მიღებით 1930 წლის (აღწერით იყო 3,3 მილ. მუშა, მათ შორის 2,5 მილიონი არასოფლის მეურნეობისა), მოწმობს უმუშევრობის მეტისმეტად მაღალ დონეს.

პატარა შვეიცარიაში ამ ზამთარს ითვლება უფრო მეტი უმუშევარი (მათი ჩათვლით, ვინც არასრულ დღეს მუშაობენ — ასეთი კი არის 200 ათასი კაცი), ვიდრე ოდესმე ამ უკანასკნელი 15 წლის განმავლობაში.

სხვადასხვა ქვეყნის უმუშევრობის სტატისტიკა თანაბრად **სარწმუნო** როდია. ჩვენ მიერ მოყვანილი უმუშევრობის ცნობები, როგორც წესი, ჩამორჩება ფაქტიურ ციფრებს. შრომის ხელფასის სტატისტიკით სარგებლობა კი უმეტეს წილ ქვეყნებში საერთოდ არ შეიძლება: იგი არ გვიჩვენებს შრომის ხელფასის ფაქტიურ დონეს. მაგრამ ერთი აშკარაა: იმ დროს, როდესაც სხვადასხვა ქვეყნის პროდუქციაში ჩვენ ვამჩნევთ გამოცოცხლებას, როდესაც მატულობს მსხვილ კაპიტალისტურ საწარმოთა შემოსავალი, **ხელფასის დონე საერთოდ და მთლიანად იმავე დაბალ** დონეზე რჩება, რომლამდეც იგი დაყვანილ იქნა მუშათა გაძარცვის გამო **კრიზისის დროს.** ამასთანავე მხედველობაში უნდა მივიღოთ სასურსათო პროდუქტების ფასის ზრდის ტენდენცია, შარშანდელი წლის განმავლობაში.

დიდი უმუშევრობა პროდუქციის ზრდის დროს იმას მოწმობს, რომ შესამჩნევად **იმატა წარმოებაში ჩაბმულ მუშათა შრომის ინტენსივობამ,** გაძლიერდა ადამიანის სამუშაო ძალის ძარცვა. **პროდუქციის ზრდას არ შეესაბამება წარმოებაში ჩაბმულ მუშათა რაოდენობის ზრდა.** ამაში რომ დავრწმუნდეთ, საკმარისია შევადაროთ 1935 წლის პირველი 9 თვის ცნობები 1932 წლის მსგავს ციფრებს — კრიზისის ყველაზე მეტად დაბალ წერტილს:

	[illegible]	[illegible]
აშშ	39,4	26,6
ინგლისი	24,4	14,4
გერმანია	73,1	27,1
იაპონია	75,0	33.1

დაუჯერებელი კონტრასტი [illegible] თვალში მეტადრე გერმანიასა და იაპონიაში.

კაპიტალისტური რაციონალიზაცია კრიზისისა და დეპრესიის პერიოდში უმთავრესად მუშათა მეტი ექსპლოატაციის ხარჯზე ხდებოდა, ხდებოდა ტექნიკურ მნიშვნელოვან გაუმჯობესებათა გარეშე.

ეს რაციონალიზაცია აძლიერებს რა კაპიტალისტების პროდუქციისა და მოგების რაოდენობას, ამასთანავე აძლიერებს მუშათა კლასის ექსპლოატაციას. თვალსაჩინოდ დაბალი ხელფასით, ვიდრე კრიზისამდე, მუშები იძულებული არიან იმუშაონ კაპიტალისტურ საწარმოებში სულ ცოტა, 20 პროცენტით უფრო ინტენსიურად მაინც, ვიდრე 1929 წელს.

მილიონობით უმუშევრობა ეს მუდმივი მოვლენაა კაპიტალისტური „გამოცოცხლების" დროსაც. მეურნეობის გაძღოლის კაპიტალისტური მეთოდის საუკეთესო დახასიათება ის არის, რომ ინგლისის ბურჟუაზიული ეკონომისტები იძულებული არიან აღიარონ შემდეგი: პროდუქციის დონემ კიდევაც რომ გადააჭარბოს 1928—29 წლისას, უმუშევრობა მაინც 75 პროცენტით მეტი იქნება, ვიდრე 1929 წელს.

◆

ქ. ბეჟვაია

საქ. კ. პ. (ბ) მარტვილის რაიკომის მდივანი

ლებარდე

აგარაკი ლებარდე მდებარეობს მარტვილიდან 50 კილომეტრის დაშორებით. თავისი ბუნებრივ-კლიმატური პირობებით ლებარდეს დასავლეთ საქართველოში პირველი ადგილი უჭირავს. აგარაკის ფართობი 1280 ჰექტარს უდრის. აქედან 600 ჰექტარი ნაძვნარს უკავია. აგარაკის გარშემო წიწვიანი ტყეებით დაფარული მთებია. ლებარდე ზღვის დონიდან 1500 მეტრის სიმაღლეზე მდებარეობს.

ლებარდის ჰაერი საკმაოდ მშრალია, იქ მზიანი დღეები ჭარბობს, ქარი იშვიათად იცის. აგარაკში არის ორი ფრიად მნიშვნელოვანი მინერალური წყარო. ეს წყაროები 1926 წელს ცნობილმა ქიმიკოსმა კუპციხმა გამოიკვლია და საუკეთესო სამკურნალო წყაროებად იცნო. პირველი წყაროს დებეტი დღიურად უდრის 2.000 ვედროს, მეორისა კი —2400 ვედროს. პირველი წყაროს ტემპერატურა უდრის 8,5 გრადუსს, მეორესი—8 გრადუსს. პირველი წყაროს რადიოაქტივობა მაღწევს 1,93-ს. მეორესი კი—2,1-ს. ორივე წყარო შეიცავს რკინის საკმაო რაოდენობას და სხვადასხვა მარილს. წყალი ძლიერ გაზოვანია, მომჟავო სასიამოვნო გემოსი.

ლებარდეს ნაძვნარი, ფიჭვნარი, მთის ჰავა, ხშირი მზიანი დღეები, მზის სხივების სიუხვე და მინერალური წყაროები მთავარ ფაქტორს წარმოადგენენ სხვადასხვა დაავადებათა მკურნალობისათვის.

ცნობილი სპეციალისტების გამოკვლევით და დაკვირვებით, აგარაკი კურნავს ფილტვის კატარს, პირველი სტადიის ჭლექს, ძვლებისა და სახსრების ტუბერკულოზს, კუჭის კატარს, ნევრასტენიას, ყველა ფორმის მალარიას, პლევრიტს, გულის ნევროზს და საერთოდ სისხლნაკლულობას.

ლებარდეს, როგორც აგარაკს და სამკურნალო ადგილს დიდი ისტორია აქვს. მას დიდი ხანია იცნობს მშრომელი მოსახლეობა. მაგრამ მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლებამ მიაქცია ყურადღება მის კეთილმოწყობას. წინათ აგარაკით ერთი მუჭა თავადაზნაურობა და მდიდრები სარგებლობდნენ. ჩვენმა ხელისუფლებამ ლებარდის გაფართოებას განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია. აშენდა სტანდარტული სახლები, სანიტარული კარვები, მოეწყო ამბულატორია, აფთიაქი, მეტეოროლოგიური სადგური, კოოპერატიული და სხვა დაწესებულებანი. უკანასკნელად სოფელ კურზუმდე, 23 კილომეტრის მანძილზე, გაყვანილ იქნა საუკეთესო საავტომობილო გზა და შემდეგ ლებარდემდე ცხენისა და საცალფეხო გზა.

უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ აგარაკის კეთილმოწყობისათვის ხსენებულ ღონისძიებათა გატარებაში დიდი მზრუნველობა გამოიჩინა ამხ. ხაშა გეგეჭკორმა.

ჩატარებულ ღონისძიებათა საფუძველზე სხვადასხვა რაიონის მშრომელ მოსახლეობას აგარაკით სარგებლობის საშუალება მიეცა. მოაგარაკეთა რიცხვი ყოველწლიურად საგრძნობლად მატულობს. მაგალითად: 1933 წელს ეს რიცხვი უდრიდა 2657-ს, 1934 წ. —4976, 1935 წელს კი 5504 ავიდა. ამ აგარაკით უმთავრესად სარგებლობდნენ მარტვილის, ფოთის, ზუგდიდის, აბაშის, წალენჯიხის, ჩხოროწყუს, ხობის, ხონის, გალის, ქუთაისის რაიონებისა და აჭარის და აფხაზეთის მშრომელები.

აღსანიშნავია, რომ მოაგარაკეთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სოციალისტური მინდვრების მუშაკები, ჩაის ფაბრიკის მუშები.

1935 წელს მოაგარაკეთა რიცხვის საგრძნობი ზრდა გამოწვეული იყო აგარაკის კეთილმოწყობის გაუმჯობესებით. მაგრამ ლებარდე მაინც არ არის კეთილმოწყობილი და მშრომელი მოსახლეობის ფართო მასებისათვის ხელმისაწვდომი. ეს იმიტომ რომ ჯანმრთელობის კომისარიატი, საკურორტო სამმართველო, საქზატრანსი და სხვა ორგანიზაციები აგარაკის კეთილმოწყობას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. უნდა ითქვას ისიც, რომ რაიონის პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციებიც სუსტად იბრძვიან აგარაკის კეთილმოწყობისათვის. მაგ., ლებარდის კეთილმოწყობის მიზნით გადადებული თანხები უთავბოლოდ და უეფექტოდ იხარჯებოდა არადანიშნულებისამებრ.

ლებარდის კეთილმოწყობის საქმეში ყველაზე მტკივნეულ ადგილს წარმოადგენს **საავტომობილო გზის უქონლობა.** ეს გარემოება აფერხებს ფართო მშრომელ მოსახლეობის მიერ ამ განსაკუთრებულ მნიშვნელობის კურორტით სარგებლობას.

ა.-კ. ბოლშევიკების სახელოვანმა ხელმძღვანელმა ამხ. **ლავრენტი ბერიამ** გასულ წელს ჩვენს რაიონში ყოფნის დროს განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია ამ აგარაკის მდგომარეობას და დასახა მთელი რიგი ღონისძიებანი მისი კეთილმოწყობისათვის. ამას წინად ამხ. **ლავრენტი ბერიამ** აგარაკ ლებარდის კეთილმოწყობა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს, პირადად ამხ. გოგლიძეს მიანდო. ამის შემდეგ ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ლებარდე მალე გადაიქცევა მშრომელთა ჯანმრთელობის ნამდვილ კერად. ჩვენი რაიონის პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანიზაციების ამოცანაა გააძლიეროს ბრძოლა აგარაკის კეთილმოწყობისათვის. ამაში დიდად უნდა დაგვეხმარონ ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატი, საკურორტო სამმართველო, საქზატრანსი და ყველა ის რაიონი, რომელიც აგარაკ ლებარდეთი სარგებლობს.

ლებარდე უნდა გადაიქცეს დასავლეთ საქართველოს მშრომელთა ჯანმრთელობის საუკეთესო კერად.

◇ ◇ ◇

ცემენტი ლითონის წიდიდან

ა.-კ. სამშენებლო ინსტიტუტმა დაამუშავა ფერო-მარგანეცის წიდიდან ცემენტის მიღების საკითხი. გამოირკვა, რომ წიდიდან შეიძლება საუკეთესო ხარისხის ცემენტის მიღება.

უკვე გადადგმულია პრაქტიკული ნაბიჯი ჯულელის ფერომარგანეცის ქარხანაში ცემენტის დასამზადებლად. ქარხნის დირექცია საამისოდ აშენებს ცალკე საამქროს, შეკვეთებულია ელევატორი, სამსხვრევი, საშრობი და შემაზავებელი მანქანები.

ცემენტის გამომუშავებას ფერომარგანეცის ქარხანა დაიწყებს 1936 წლის მეორე კვარტალში. ჯერჯერობით ყოველთვიურად დამზადდება 400 ტონა ცემენტი (სკ. კორ.).

სურათზე: ფსირცხაში (ყოფ. ახალი ათონი) ზღვის ნაპირას აგებული სანატორიუმი.

ჩაის გასხვლა წესიერად ჩავატაროთ

ალ. გოგოხიძე

ჩაის საქ.-სამეც. საგამოკვლევო ინსტიტუტის დირექტორი

მარტი — ჩაის ბუჩქის გასხვლის თვეა. ჩაის საბჭოთა და კოლექტიურ მეურნეობებში ახლა გაჩაღებულია გასხვლის კამპანია.

ჩაის გასხვლა მოითხოვს განსაკუთრებულ—ყურადღებას, ვინაიდან ეს ოპერაცია მეტად მნიშვნელოვანია და მაზე დიდად არის დამოკიდებული მოსავლიანობის გადიდება. ჩაის გასხვლა იმდენად ფაქიზი და პასუხსაგები საქმეა, რომ მისი ცუდად გატარებით შეიძლება დავცეთ პლანტაციის მოსავლიანობა. ვერავითარი სხვა ღონისძიებით ჩვენ ვერ გამოვასწორებთ ცუდად გასხვლის შედეგებს, ყოველ შემთხვევაში პირველ წელს მაინც.

გაუწია რა ყველა ამ გარემოებას სათანადო ანგარიში, საქართველოს მიწსახკომმა და „საქ. ჩაიმ" თავის დროზე მისცეს ადგილებს ინსტრუქციები. ჩაის ინსტიტუტის ხელმძღვანელობით ჩატარებულია აგრონომების და აგროტექნიკოსების სამ-დღიანი კურსები. ამას მოჰყვა აგრეთვე აგროპერსონალის, კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეების, ბრიგადირების და ჩაის სტახანოველების რაიონული შეკრების ჩატარება ქობულეთის და მახარაძის რაიონებში.

მიუხედავად ამისა, ჩაის გასხვლაში ადგილი აქვს მთელ რიგ დამახინჯებებსა და შეცდომებს. თუ ის თავის დროზე არ იქნა გამოსწორებული, შეიძლება დიდი ზიანი მიაყენოს ჩაის მოსავლიანობის გადიდებას.

სრულწლოვანი პლანტაციისათვის არსებობს გასხვლის სამი წესი: შპალერული, ინდივიდუალური და მძიმე.

შპალერული გასხვლა ახალგაზრდა პლანტაციაში პირველად მაშინ იწყება, როდესაც მას უსრულდება 4 წელი, ან 5 წელი, ანუ როდესაც ხდება მისი მესამე გასხვლა.

შპალერული გასხვლის დროს ხდება ბუჩქის ზედაპირის სწორად გაკრეჭა ბორდურული მაკრატლით ისე, რომ მაზე სტოვებენ უკანასკნელი წლის ნაზარდის 1 ფოთლიან ნეკნებს ბუჩქის ცენტრში და 2-ფოთლიან ნეკნებს ბუჩქის გარშემო.

შპალერული, ანუ მსუბუქი ზედაპირული გასხვლა კარგია, მაშინ როდესაც ბუჩქის თავი ჯერ კიდევ ძალიან მეჩხერულია და თვით ტოტები სალი და ღონიერია.

როდესაც ჩატარებულია შპალერული გასხვლა, ორ, ან მით უმეტეს სამ წელიწადს ზედიზედ, მაშინ ბუჩქის თავი მკვრივდება, შეუძლებელი ხდება აერაცია, იწყება მრავალგვარი მავნებლის და ავადმყოფობის განვითარება. ძლიერდება ბუჩქის მიდრეკილება ყვავილიანობის და თესლის მოსავლის გადიდებისაკენ. ამის გამო ის უძლურდება, მეტწილად ავითარებს ყრუ დუყებს და მოსავლიანობას კლებულობს.

ამიტომ, როდესაც პლანტაციაზე 2-ჯერ ზედიზედ ხდება შპალერული გასხვლა, საჭიროა შემდგომ **ინდივიდუალური გასხვლა.** ინდივიდუალური გასხვლა იმით განირჩევა შპალერულისაგან, რომ გარდა ზედაპირული გასხვლისა, ხდება ბუჩქის მთლიანად გამეჩხერება ყველა სუსტი, დაავადებული, დაკოჟრებული, გამხმარი და ყვავილიანი, თუ თესლიანი ტოტების მოცილებით. ინდივიდუალური გასხვლის შემდეგ სწარმოებს ხელახლა ზედიზე შპალერული გასხვლა და შემდეგ კიდევ ინდივიდუალური.

თუ ამ პირობებში იწყო პლანტაციის მოსავლიანობამ დაკლება, მაშინ შეიძლება დაისვას მძიმე გასხვლის საკითხი, თუ პლანტაციას სწორად ჰქონდა თავი გამოყვანილი, უნდა გადაიჭრას ბუჩქი 25-28 სანტ. სიმაღლეზე და ბუჩქს მოშორდეს ყველა ის ცოცხისებური ტოტი, რაც წარმოშობილა მეორე გასხვლის შემდეგ. მაგრამ რაკი ჩვენი პლანტაციების უმეტეს ნაწილს არ ჰქონდა სწორი გაფორმება და სწორი თავი, ამიტომ სჯობს მძიმე გასხვლა ასეთ პირობებში მოხდეს 10 სანტ. სიმაღლეზე და შემდგომ გამოვიყვანოთ ბუჩქის სწორი თავი.

გასხვლის აღნიშნულ წესებს შორის უფრო ძნელი და რთულია ინდივიდუალური გასხვლა. შემდეგ მძიმე გასხვლა და შედარებით უფრო ადვილი და მარტივია — შპალერული გასხვლა.

ჩვენს საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლმეურნეობებში შპალერული გასხვლას აწარმოებენ იქაც კი, სადაც საჭიროა ინდივიდუალური გასხვლა, ანდა მძიმე გასხვლას იქ, სადაც საჭიროა ინდივიდუალური გასხვლა. ერთი სიტყვით მიმდინარეობს უმთავრესად შპალერული, ან მძიმე გასხვლა. ინდივიდუალური გასხვლას კი გვერდს უვლიან, ან აწარმოებენ უწესოდ. ინდივიდუალურ გასხვლას ვერც შესცვლის ვერც შპალერული, მით უმეტეს ვერც მძიმე გასხვლა, რადგან ეს გამოიწვევს ფოთლის მოსავლიანობის დიდ შემცირებას.

ინდივიდუალური გასხვლის შეუფასებლობა, მისი გაუტარებლობა ნიშნავს აგროწესების უხეშად დარღვევას და მოსავლიანობის დაცემას. მართალია, ინდივიდუალური გასხვლა მოითხოვს დიდ შრომას, გამოცდილ მუშაკებს და კარგს აგროტექნიკურ ხელმძღვანელობას, მაგრამ სამაგიეროდ მას მთელი რიგი უპირატესობა აქვს. ჯერ-ერთი ინდივიდუალურად გასხლული პლანტაცია იძლევა მოსავლიანობის 15-20 პროც. მატებას, საგრძნობლად იზრდება ჩაის ხარისხი, ძალიან მცირდება ყრუ დუყების პროცენტი და ერთი-ორად მატულობს კრეფის დროს შრომის ნაყოფიერება.

ჯერ-ერთი, საჭიროა ყველა ნასხლავი ტოტის შეკრებვა და დაწვა, რითაც მოვსპობთ განსაკუთრებით ჩრჩილს, რომლის წინააღმდეგ ბრძოლის სხვა მეთოდი არ არსებობს.

შემდეგ საჭიროა ყველა დაავადებული ბუჩქის და პლანტაციების მოწამვლა ძლიერი შხამებით. ვინაიდან ჯერ კიდევ არ დაუწყია ბუჩქს ვეგეტაცია, შესაძლებელია ვიმოქმედოთ შხამების უფრო ძლიერი დოზებით, ვიდრე ეს შესაძლებელია ზაფხულის პერიოდში.

ჩვენ წელს უნდა მივცეთ საბჭოთა ქვეყანას 19 მილიონი კილოგრამი ჩაის ფოთოლი. ამ ამოცანის შესრულება კი მოითხოვს ყველა აგროწესების სანიმუშოდ შესრულებას. მათ შორის ახლა განსაკუთრებით ყურადღება უნდა მიექცეს პლანტაციის გასხვლას და მავნებლებთან ბრძოლას. ამ მუშაობის დროს, ისე როგორც ყოველთვის, უნდა ვიხელმძღვანელოთ ჩაის საგამოკვლევო ინსტიტუტის მითითებებითა და ჩაის მეურნეობის მოწინავე მცდელების და სტახანოველების ძვირფასი გამოცდილებებით.

სანდრო ეული

ორი ლექსი

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი
აზვირთებული მზებით ნეტარებს, —
ცა ვარსკვლავებით ამოქარგულა, —
აქ მზით და მთვარით მიწა ელვარებს,
აქ ზამთარშიაც მზე მიწას კოცნის,
მთაში და ბარად აყვავებს ღირებს,
აქ გაზაფხული ეკისკისებით
ქალაქად, სოფლად ზეიმს ატარებს.

○

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი
წარსულ ვაების ინახავს რვეულს,
რამდენჯერ რისხვა თავს დატეხია
ხმლით დაფარულ კოშკებს დანგრეულს.
ეს მიწა ხალხთა ძვლებს დაუფარავს
შეუღებია მათ სისხლს დაურწყულს.
მეხა-ქუხილით გადაფულია
ქარიშხალს მთები აქ ფრთებს დამტვრეულს.

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი
დღეს ციტრუსოვან ბაღებით ხარობს,
ჩაის ბაღნარების ჭრელ-ჭრელ ხალიჩებს,
რომ თვალს [illegible]
[illegible]
[illegible] —
თუ კი ვინმეა ჩვენში ორგული
იტანჯებოდეს, — სად იმალოს...

○

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი
მზეს ძმობის დროშით ეთამაშება, —
დროშა ერთგულთა ხელში ფრიალებს
და ძირს არასდროს არ დაეშვება...
შენს დაძახილზე მთელი ქვეყანა
ბრძოლის ცეცხლში გადაეშვება.

○

ქვეყანა, სადაც იშვა ბელადი
უხვი არის და ბარაქიანი,
თავს დაჰქათქათებს ამ ქვეყნის მიწა!
ჩვენი ვარსკვლავი ხუთქიმიანი,
ჩვენმა ქვეყანამ შეთხზა სიმღერა
მილიონების, მრავალხმიანი, —
დიდო ბელადო, შენ გიმღერს მიწა,
მაღალი მთები თეთრი თმიანი.

სადღეგრძელო

საქართველო! ცეცხლის დროშა
მხნედ გეჭირავს ხელში!
ხაამური ცხოვრება გაქვს
ყველგან: ბარად, მთებში!
გზა გვიანი ბნელი ღამით
და ნისლიან დღეში,
რომ გეხილა გათენება
თებერვალის თვეში...
სადღეგრძელო, მხნედ გეჭიროს
ძმობის დროშა ხელში!

ყველა ხალხთა სიამაყე
შენმა მიწამ მოგვცა,
და შენ მშობელ ბელადის ხმა
შემოგვესმა როცა,
ელვად, ხელი ხმალს ჰკარი, —
მტერი დაგვხოცა,
გამარჯვებულს ჩრდილოეთის
მზემ გადაგვკოცნა...
სადღეგრძელო, შენმა მიწამ
ჩვენ ბელადი მოგვცა!

○

ზეიმის და ზამთრის თვეში
გიდგას გაზაფხული, —
ვაჟკაცი ხარ და ბრძოლებში
არ ხარ დაძრახული.
შენში ხსოვნა მებრძოლ შვილთა
არის ჩამარხული,
რომ მზიანი მომავალი
ქონდათ დახატული.
იყოს შენი სადღეგრძელო
მარად გაზაფხული!

○

ვაშა, საბჭოთა სამშობლოს,
საქართველოს ახალს!
მოძმე ხალხთა შორის ძმობას
წმინდად შენ ინახავ!
შენს გულ-მკერდზე კაცის თვალი
რას არ დაინახავს, —
მაღნებს, ქარხნებს, ვენახებს
და ციტრუსოვან ბაღნარს!
ვაშა, საბჭოთა სამშობლოს, —
საქართველოს ახალს!

◇

პროფკავშირთა საწევრო ბილეთების გაცემის წინ

ა.-კ. რკინიგზა

პროფკავშირული მეურნეობის მოწესრიგებას და ახალი ბილეთების გაცემას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. საქ. პროფსაბჭოს პრეზიდიუმის მიმდინარე წლის 5 თებერვლის დადგენილების საფუძველზე ა.-კ. რკინიგზის პროფორგანიზაციებმა ფართო მუშაობა გააჩაღეს. საგზაო კომიტეტმა შეიმუშავა გეგმა და ყოველ სადგურს, დეპოს და განყოფილებას მიამაგრა პასუხისმგებელი ამხანაგი. პროფკავშირთა საწევრო ბილეთების გაცემის, შენახვისა და აღრიცხვის შესახებ ადგილკომებმა მიიღეს ინსტრუქციები, რომელთა მიხედვითაც ისინი ადგილზე მუშაობას ეწევიან.

პროფკავშირთა საწევრო ბილეთების გამოცვლა ა.-კ. რკინიგზაზე იწარმოებს 15 მარტიდან 15 მაისამდე. ამ მუშაობის წარმატებით ჩატარებისათვის საგზაო კომიტეტმა პირველ განყოფილებას მიამაგრა ამხ. ვ. მიქაძე, ხოლო მეორე განყოფილებას ამხ. ლ. მასურაძე. 13-14 მარტს ტფილისისა და ხაშურის კვანძზე ჩაატარა ერთიანი პროფდღე, რომელმაც მთელ რიგ ადგილკომებში გამოააშკარავა პროფკავშირული მეურნეობების არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობა.

პროფკავშირთა საწევრო ბილეთების გაცემა 15 მარტს უნდა დაწყებულიყო, მაგრამ ჯერ წიგნაკები არ მიუღიათ. დღემდე ა.-კ. რკინიგზის მუშაკთა მხოლოდ 92,6 პროცენტია პროფკავშირის წევრი. ახლა მიმდინარეობს კავშირის არაწევრთა აღრიცხვა და შესწავლა.

პროფკავშირული მეურნეობის მოწესრიგებისა და ახალი ბილეთების გაცემისათვის მოსამზადებელ მუშაობაში ჩაებნენ კლუბები და კედლის გაზეთები.

საქართველოს პროფსაბჭოში

საქართველოს პროფსაბჭომ მისცა პროფორგანიზაციებს მითითებები, საწევრო წიგნაკების გამოცვლისათვის მზადების შესახებ. საამისოდ პროფკავშირულმა ორგანიზაციებმა ამთავითვე უნდა შეუდგნენ მოსამზადებელი მუშაობის ფართოდ გაშლას, — პროფკავშირის წევრთა შორის, ჩაატარონ საუბრები წიგნაკების გამოცვლის მნიშვნელობაზე, გააკრან საჩვენებელი ლოზუნგები და პლაკატები. წარმოება-დაწესებულებებში, მუშათა კლუბებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვ.

საწევრო წიგნაკების გამოცვლის სამზადისის სახელმძღვანელოდ ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და რაიონებში მივლინებული არიან პროფსაბჭოს წარმომადგენლები. პროფორგანიზაციებმა მარტისათვის უნდა დაამთავრონ მოსამზადებელი მუშაობა და მზად იქნენ ახალი წიგნაკების დასარიგებლად.

რესპუბლიკის ისეთ შორეულ რაიონებში, როგორიცაა ხულოს, ქედის, ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის, ბოგდანოვკის, ბაშკიჩეთის, ზემო-სვანეთის, ქვემო-სვანეთის, ამბროლაურის, ონის და სხვა რაიონები, პროფკავშირული საწევრო წიგნაკების გამოცვლა დაიწყება პირველი აპრილიდან და დამთავრდება 15 მაისისათვის.

ექ. კ. ვეფხვაძე

ბრძოლა კიბოს წინააღმდეგ

რამდენად ხშირია კიბო?

კიბო ანუ კირჩხიბი, რომელიც უძველესი დროიდანვე ცნობილია მედიცინაში, წარმოადგენს ერთერთ უსაშინელეს ავადმყოფობას, რომელიც ყოველწლიურად მრავალ ათას ადამიანს უსპობს სიცოცხლეს. ზოგიერთ ქვეყანაში კიბოსაგან უფრო მეტი ადამიანი იღუპება, ვიდრე ტუბერკულოზისაგან.

ძველ რუსეთში ომამდე კიბოსაგან ყოველწლიურად იღუპებოდა 150 ათასი მცხოვრები, ხოლო კიბოთი დაავადებულთა რიცხვი 450 ათას აღწევდა. როგორია მდგომარეობა დღეს საბჭოთა კავშირში? მოსახლეობის კულტურული და მატერიალური კეთილდღეობის ზრდასთან ერთად, მცხოვრებთა სიკვდილიანობა ახალგაზრდა ასაკში გადამდები სნეულებისა და მეტადრე ტუბერკულოზისაგან თვალსაჩინოდ შემცირდა. მეორე მხრივ, კიბოიან ავადმყოფთა სამკურნალო დაწესებულებათა და მომზადებულ სპეციალისტთა კადრების გამრავლების გამო კიბოს გამოცნობა გაუმჯობესდა. ამ ბოლო წლებში კიბოსაგან სიკვდილის კოეფიციენტს შემცირების ტენდენცია კი ემჩნევა. მაგ., ქ. ლენინგრადში 1933 წ. ყოველ 100 ათას მცხოვრებზე იყო 120 სიკვდილის შემთხვევა კიბოსაგან, 1934 წლის განმავლობაში კი—103.

საბჭოთა საქართველოშიც კიბო არანაკლებაა გავრცელებული; ოფიციალური სტატისტიკის მიხედვით ქ. ტფილისში ყოველ 100 ათას მცხოვრებზე მოდის 120 კიბოიანი ავადმყოფი. აქედან ცხადია, ჩვენშიაც, ისე როგორც საბჭოთა კავშირის დიდ ცენტრებში, კიბოს წინააღმდეგ ბრძოლას ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიაქციონ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებმა.

რა არის კიბო?

ავთვისებიანი სიმსივნე (კიბო, სარკომა) იწოდება ისეთ სიმსივნეს, რომელიც წარმოიშობა ორგანიზმის ამა თუ იმ ქსოვილის უჯრედთა გამრავლებით და მათი ნორმალური ბიოლოგიური თვისებების შეცვლის ნიადაგზე. როდესაც ლაპარაკია კიბოზე, მხედველობაში გვაქვს საერთოდ ავთვისებიანი სიმსივნე ანუ ხორცმეტი. იმის მიხედვით, თუ რომელი ქსოვილისაგან წარმოიშვა ავთვისებიანი სიმსივნე, ხმარობენ ამა თუ იმ სახელწოდებას (კიბო, სარკომა), თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ ავთვისებიანი ზრდის ბიოლოგიური პრობლემების თვალსაზრისით, ამ სიმსივნეებს შორის არსებითი განსხვავება არ არსებობს. ავთვისებიანი სიმსივნე შეიძლება განვითარდეს ორგანიზმის თითქმის ყველა ქსოვილსა და ორგანოში (კანზე, კანქვეშა ქსოვილში. საჭმლის მომნელებელ ორგანოებში, სისხლის ძარღვებზე, ძვლებში, კუნთებში, ნერვულ ქსოვილში და სხვა) გამკრივებული ან წყლულის (იარას) სახით. თავდაპირველად კიბო ადგილობრივი დაავადებაა, მაგრამ ჩქარა, ზოგჯერ რამდენიმე თვის, ხანდახან კი რამდენიმე წლის შემდეგ იგი შეიძლება გადაიქცეს ორგანიზმის ზოგად დაავადებად. სისხლის ან ლიმფის ძარღვის საშუალებით კიბოს უჯრედები ვრცელდება მთელ სხეულში და ჩნდება სიმსივნის ახალ-ახალი კერები. კიბოს უჯრედების დაუსრულებელი გამრავლების გამო სიმსივნე თანდათან იზრდება, ამავე დროს სიმსივნის ცენტრში კვებას მოკლებული უჯრედები და ქსოვილი განიცდის დაშლას—დარღვევას და ამ დაშლის ნიადაგზე წარმოშობილი პროდუქტები შეიწოვება სისხლის საშუალებით და სწამლავს მთელ ორგანიზმს.

შემჩნეულია, რომ ქალებს კიბო უფრო ხშირად უჩნდებათ საშვილოსნოსა და ძუძუში, მამაკაცებს უფრო ხშირად—კუჭის, ნაწლავების და ქვედა ტუჩის კიბო. ზოგჯერ ავთვისებიანი სიმსივნე გვხვდება ბავშვთა ასაკში ე. წ. სარკომის სახით, რომელიც ვითარდება უმთავრესად კიდურებზე (ძვლებში, კუნთებში), ზოგჯერ ყბებზე, თვალბუდეში და სხვა.

რა იწვევს კიბოს?

ძირითადი საკითხი, რომლის გადაჭრასთან უშუალოდ დაკავშირებულია ავთვისებიანი ზრდის მთელი პრობლემა, ეს არის ნორმალური უჯრედების სიმსივნურ (კიბოს) უჯრედებად გარდაქმნის საკითხი. სამწუხაროდ ეს პრობლემა დღემდე გადაწყვეტილი არ არის. მრავალი თეორია და ჰიპოთეზა წამოყენებული კიბოს მიზეზების ახსნისათვის. [illegible] იყო „[illegible]" კიბოს გამომწვევი მიკრობი, მაგრამ მეცნიერთა ექსპერიმენტული, გამოკვლევებით ამგვარი მიკრობის არსებობა ჯერ-ჯერობით არ არის დადასტურებული. დღეს ბევრს ლაპარაკობენ ნორმალურ უჯრედებზე განსაკუთრებული კანცეროგენული (კანცერ—კიბო) ფაქტორის ზემოქმედების შესახებ, ანუ უჯრედში რაღაც უხილავი აგენტის შეჭრის შესახებ. ამის დამტკიცებაც ჯერ-ჯერობით ვერავინ ვერ შესძლო, ამგვარად, კიბოს წარმოშობის მიზეზი ჩვენთვის უცნობია, ბევრი რამ რჩება შესასწავლი და გამოსარკვევი ამ მიმართულებით, მაგრამ ის მონაცემებიც, რომელიც დღემდე მეცნიერების ამ დარგში მოიპოვება, საკმარისია იმისათვის, რომ ამ საშინელ სენს წარმატებით ვებრძოლოთ. მართალია, ჩვენ არ ვიცით კიბოს უშუალო გამომწვევი მიზეზი, მაგრამ ვიცნობთ მთელ რიგ ფაქტორებს, რომელნიც ნიადაგს უმზადებს და ხელს უწყობს ავთვისებიანი სიმსივნის განვითარებას. ასეთ ფაქტორებს მიეკუთვნება უპირველეს ყოვლისა ხანდაზმულობა. კიბოს ასაკი იწყება ქალებისათვის 30 წლიდან, მამაკაცებისათვის 40 წლიდან. რაც უფრო ადრე განვითარდება მოხუცებულობის ნიშნები, მით უფრო მეტი იქნება კიბოთი დაავადების საფრთხე. ნაადრევ მოხუცებულობას კი ხელს უწყობს ლოთობა, თამბაქოს გადაჭარბებული წევა, და საერთოდ ცხოვრებისა და კვების არანორმალური პირობები.

მნიშვნელობა აქვს აგრეთვე ოჯახურსა და მემკვიდრეობით წინასწარგანწყობილობას. შემჩნეულია, რომ თუ რომელიმე წინაპარი დაავადებული იყო ამა თუ იმ ორგანოს კიბოთი, მის მემკვიდრეობაში რომელიმე წევრს შეიძლება განუვითარდეს იმავე ორგანოს კიბო, ამიტომ იმ ოჯახის წევრები, რომლის შთამომავლობაში აღნიშნულია კიბოთი დაავადება, ყურადღებით უნდა მოეპყრონ თავიანთ თავს და დაიცვან ცხოვრების ნორმალური რეჟიმი.

შემდეგ მიზეზს ეკუთვნის განვითარების თანდაყოლილი მანკიები. მაგ., კანის სხვადასხვა წარმონაქმნი მეჭეჭი, ხალი და სხვ., რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში შეიძლება არსებობდეს და არავითარი ზიანი არ მოუტანოს ადამიანს. მაგრამ შემდეგ უეცრად შეიძლება დაიწყოს ზრდა, გახდეს მტკივნეული, დაწყლულდეს და კიბოდ გადაიქცეს. ამიტომ ამგვარ წარმონაქმნთა ზრდისა და დაწყლულების ნიშნების გამოჩენისთანავე ავადმყოფმა უნდა მიმართოს ექიმს. დაუშვებელია ამ წარმონაქმნთა მოცილება, მოწვა და საერთოდ შინაური, ექიმბაშური საშუალებით მკურნალობა, რადგან ყოველგვარი გაღიზიანება ხელს შეუწყობს მათს კიბოდ გადაქცევას.

აღნიშნული მიზეზების გარდა, კიბოს განვითარებას ხელს უწყობს მთელი რიგი ყოფა-ცხოვრებითი და პროფესიული მავნე მოვლენანი. ცხოველებზე ჩატარებული ცდებით დამტკიცებულია, რომ კუპრი, ქვანახშირი, მინერალური ზეთი, პარაფინი და სხვ. ხელს უწყობენ კანის კიბოს წარმოშობას. აგრეთვე რენტგენის სხივების ხანგრძლივი მოქმედება იწვევს ხელების კანის გაღიზიანებას, დაწყლულებას, რის შედეგად შეიძლება კიბო განვითარდეს. პირველ ხანებში, ვიდრე რენტგენის სხივებზე მომუშავეებმა არ იცოდნენ ხელების დაცვა სხივების მოქმედებისაგან, ამგვარი კიბო ძალიან ხშირი იყო. ზოგიერთი პროფესიული მავნე მოვლენა ხელს უწყობს შინაგანი ორგანოების (ფილტვების, შარდ-ბუშტის) კიბოს განვითარებას. ამგვარ პროფესიებს ეკუთვნის მუშაობა ანილინის, დარიშხანის და აგრეთვე ლითონის წარმოებაში. ბოლოს უნდა აღინიშნოს ზოგიერთი შემთხვევითი ხასიათის კანცეროგენული ფაქტორი, რომელთაც ეკუთვნის ტრავმული დაზიანებანი და სიდამწვრეები. აღწერილია ზოგიერთი ორგანოების კიბო (მაგ., ქალის სარძევე ჯირკვლის კიბო, კიდურების სარკომები), რომელიც დაზიანების, დაჟეჟილობის შემდეგ განვითარდა. შემჩნეულია აგრეთვე, რომ გაფუჭებული კბილებით ენის კიდის ქრონიკული გაღიზიანება (ტრავმა) ხელს უწყობს ამ ორგანოს კიბოს წარმოშობას. სიდამწვრის შემდეგ განვითარებული ნაწიბურების მექანიკური გაღიზიანებაც შეიძლება გამოიწვიოს ქრონიკული დაწყლულება და კიბო.

ამგვარად, კიბოს განვითარების ხელშემწყობი მიზეზი მრავალია და თუ თავის დროზე იქნება მიღებული სათანადო ზომები მათ წინააღმდეგ, შეიძლება თავიდან ავიცილოთ ეს ავადმყოფობა.

გადამდებია თუ არა კიბო?

ზოგნი ცდილობენ დაამტკიცონ, რომ კიბო ინფექციური ავადმყოფობაა, ე. ი. ამ ავადმყოფობას იწვევს სპეციფიკური მიკრობი ან პარაზიტი (ცხოველთა ჯგუფიდან) და ამიტომ მათი აზრით კიბო გადამდები ავადმყოფობაა. მაგრამ ასეთი შეხედულება სიმართლეს არ შეეფერება. გამოჩენილი მკვლევარების მიერ ამ დარგში დეტალურად შესწავლილია კიბოს განვითარებისა და ზრდის პირობები, მრავალი ცდა არის ნაწარმოები ცხოველებზე, მაგრამ კიბოს ინფექციური დასაწყისი არ გამართლდა. გამოირკვა, რომ ამ სიმსივნეში ნახული პარაზიტების ერთი ნაწილი შემთხვევით მოხვედრილი იყო სიმსივნის ქსოვილში, ხოლო მეორე ნაწილი სრულიად არ ეკუთვნოდა პარაზიტების ჯგუფს. [illegible], რომ ზოგიერთი პარაზიტი სიმსივნის წარმოშობაში ერთგვარ როლს ასრულებს იმ მხრივ, რომ იწვევს ქსოვილთა ანთებადს მდგომარეობას, რამაც შემდგომ შეიძლება ხელი შეუწყოს კიბოს განვითარებას. მაგრამ ისეთი მიკრობი ან პარაზიტი, რომელსაც უშუალოდ შეეძლოს კიბოს გამოწვევა, დღემდის არავის არ აღმოუჩენია. ამიტომ დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ **კიბო გადამდები ავადმყოფობა არ არის.** „ლიტერატურაში არ არის ცნობილი არც ერთი შემთხვევა, როდესაც ექიმი-ქირურგი, რომელიც მრავალ ასეულ კიბოიან ავადმყოფს უკეთებს ოპერაციას და ხშირად ხელის თითებსაც იზიანებს, ავად გამხდარიყოს ამ ავადმყოფობით" (პეტროვი), მით უმეტეს იგი არ შეიძლება გადაედოს იმ პირებს, რომელნიც კიბოიან ავადმყოფთან ერთად ცხოვრობენ ან ამ ავადმყოფებს უვლიან.

შეიძლება თუ არა კიბოსაგან განკურნება?

კიბოს გამომწვევი მიზეზების განხილვის დროს დავინახეთ, რომ მთელ რიგ პროფილაქტიკურ ღონისძიებათა გატარებით შეიძლება ამ ავადმყოფობის თავიდან აცილება. ამგვარ ზომებს ეკუთვნის: ცხოვრებისა და შრომის პირობების რეგულირება, მაგარი სასმელების ხმარებისა და თამბაქოს წევის მიტოვება. ზომიერი კვება განსაკუთრებით ხანში შესულობისა და მოხუცებულობის ასაკში, გასუფთავებული ბოსტნეულის ხმარება, კანისა და საერთოდ მთელი სხეულის სისუფთავის დაცვა. მავნე წარმოებებში საჭიროა სათანადო სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების შექმნა: განსაკუთრებით ქვანახშირის, კუპრის, დარიშხანის, ანილინის, საღებავებისა და მაგარი სიმჟავეების წარმოებაში ყურადღება უნდა მიექცეს ჰაერის წესიერ ვენტილაციას.

მეორე მხრივ, როგორც კი შემჩნევა კიბოს წინამორბედი ნიშნები, ავადმყოფმა მაშინვე უნდა მიმართოს სპეციალისტ ექიმს მკურნალობისათვის, დაგვიანება ამ შემთხვევაში ძალიან სახიფათოა. უნდა გვახსოვდეს, რომ **კიბოსაგან სრული და სამუდამო განკურნება შეიძლება ავადმყოფობის დასაწყისში.** სიმსივნის ქირურგიული ოპერაციით მოშორება ან კიდევ სათანადო შემთხვევებში რადიუმისა და რენტგენის სხივებით მკურნალობა დასაწყის პერიოდში საუკეთესო შედეგს იძლევა.

დაგვიანებულ, შორსწასულ შემთხვევებში, როდესაც კიბო ადგილობრივი ავადმყოფობიდან ზოგად ავადმყოფობად იქცევა და სხვა ორგანოებზე ვრცელდება, განკურნების იმედი ძალიან მცირეა.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ე. წ. კიბოს წინამორბედ მდგომარეობას („პრეკანცეროზული მდგომარეობანი"), რომლის შესახებ ზევით უკვე იყო აღნიშნული. ხანგრძლივი ანთებადი პროცესები, მეჭეჭები, ქრონიკული წყლულები და გამკვრივებანი კანზე, კუჭის ფუნქციის მოშლა (სიმძიმის გრძნობა, მადის დაკარგვა, ტკივილები და წონაში დაკლება), ძუძუს ჯირკვლებში გამკვრივებანი და დვრილიდან არანორმალური მდინარება (ყავისფერი სითხის ან სისხლისა), სასქესო ორგანოების არანორმალური მოვლენები (სისხლისდენა რიგის გარეშე და კლიმაქსის დროს საშვილოსნოდან და სხვ.) — აი მთელი რიგი კიბოს წინამორბედი მდგომარეობანი, რომელთა გამოაშკარავების შემდეგ ავადმყოფი დაუყოვნებლივ უნდა ეჩვენოს სპეციალისტ ექიმს რჩევა-დარიგებისა და მკურნალობისათვის.

კიბოს საწინააღმდეგო ბრძოლის ორგანიზაცია

საბჭოთა კავშირში ბრძოლა კიბოსთან, როგორც სოციალურ ავადმყოფობასთან, სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმედაა გამოცხადებული და თითქმის ყველა დიდ ცენტრში (მოსკოვი, ლენინგრადი, ხარკოვი, კიევი და სხვ.) გახსნილია ონკოლოგიური ინსტიტუტები, მოწყობილია ონკოლოგიური პუნქტები და განყოფილებანი საავადმყოფოებთან, რომელთა ამოცანას შეადგენს კიბოიან ავადმყოფთა აღრიცხვა, მკურნალობა და ფართო პროფილაქტიკური ღონისძიებათა გატარება. ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების მიერ ფართოდაა დაყენებული სანიტარულ-განმანათლებელი მუშაობა და ანტიკანცეროზული პროპაგანდა. ინსტიტუტებთან გახსნილია საგანგებო კურსები სპეციალისტ ონკოლოგ-ექიმების მოსამზადებლად და სწარმოებს გაცხოველებული მეცნიერული კვლევითი მუშაობა კიბოს პრობლემის შესასწავლად.

ჩვენში, საქართველოში ამ მხრივ მუშაობა ჯერ კიდევ არ არის სათანადოდ გაშლილი. ტფილისში გინეკოლოგიურ ინსტიტუტთან მოწყობილია სპეციალური განყოფილება ქალთა სასქესო ორგანოების კიბოს მკურნალობისათვის, რომელსაც სათავეში უდგას პროფ. ლამბარაშვილი. თავის თავად ცხადია, მარტო ერთი განყოფილება, და ისიც გინეკოლოგიური, სრულიად საკმარისი არ არის. ჩვენში ძალიან გავრცელებულია აგრეთვე სხვა ორგანოების კიბო და ამგვარ ავადმყოფთათვის სპეციალური დაწესებულება არა გვაქვს. ამიტომ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციებმა სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქციონ ამ საქმეს. საბჭ. რუსეთის ჯანსახკომის მიერ გამოცემულია სპეციალური ცირკულიარი (№377), რომელშიაც გათვალისწინებულია რესპუბლიკურ და საოლქო ცენტრებში ანტიკანცეროზული ბრძოლის ორგანიზაციის მოწყობა.

აღნიშნული ცირკულიარის თანახმად ჩვენ მიგვაჩნია მიზანშეწონილად შემდეგი ღონისძიებანი:

1. საქართველოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატთან ანტიკანცეროზული ცენტრის მოწყობა, რომელსაც უნდა დაევალოს რესპუბლიკის მასშტაბით კიბოს წინააღმდეგ ბრძოლის ორგანიზაცია და ხელმძღვანელობა.

2) ქ. ტფილისში საჭიროა გაიხსნას რამდენიმე ონკოლოგიური პუნქტი, რომლის ფუნქციას უნდა შეადგენდეს: ა) კიბოიან ავადმყოფთა აღრიცხვა, ბ) კიბოიან ავადმყოფთა გასინჯვა და კონსულტაცია, გ) ავადმყოფთა კონსულტაცია ბინაზე, დ) მკურნალობის შემდეგ ავადმყოფებზე თვალყურის დევნება. ე) კიბოს წინამორბედ ავადმყოფობათა აღმოჩენა და მკურნალობა ვ) ანტიკანცეროზული პროპაგანდა საექიმო პერსონალსა და მოსახლეობაში, ზ) ხანშესულ პირთა (30 წელზე ზევით) რეგულიარული გასინჯვა (პირველ რიგში მავნე წარმოებათა მუშებისა), ჱ) კანცეროგენულ პროფესიათა შესწავლა, თ) განუკურნებელ ავადმყოფთა სოც-უზრუნველყოფისათვის სათანადო ზრუნვა.

3) სპეციალური ონკოლოგიური ინსტიტუტის გახსნამდე საჭიროა რესპუბლიკის მთავარ საავადმყოფოსთან და ქალაქის რომელიმე დიდ საავადმყოფოსთან მოეწყოს ონკოლოგიური განყოფილება კიბოიან ავადმყოფთა თანამედროვე მეთოდებით მკურნალობისათვის.

4) სპეციალისტ ექიმთა კადრების მოსამზადებლად ექიმთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ინსტიტუტთან უნდა მოეწყოს ონკოლოგიის სპეციალური კურსები.

აღნიშნულ ღონისძიებათა გატარებით ჩვენ შევძლებთ კიბოს წინააღმდეგ წარმატებით ბრძოლას და ხელს შევუწყობთ მშრომელი მოსახლეობის ამ საშინელი სენისაგან გადარჩენას.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბჭოთა კავშირში

— 15 მარტს მთელ საბჭოთა კავშირში დაიწყო „[illegible]“. მუშათა და მოსამსახურეთა ყველა კოლექტივში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში შეამოწმებენ სახელმწიფო სესხების ყველა ტირაჟის ობლიგაციებს, რომლებიც კი ხელთ აქვთ მშრომელებს.

○

— დიდი ხნის ძიების შემდეგ განსაკუთრებული დანიშნულების სამუშაოთა ექსპედიციის („ეპრონის“) ნოვოროსიისკის პარტიამ დაიწყო შუქურის მახლობლად ზღვაში ჩაძირული ორთქლმავალიანი კრეისერი „სვობოდნაია როსსია“, რომ კატერი ჩაძირეს ლენინის ბრძანებით სამოქალაქო ომის დროს 1918 წლის ივნისში შავი ზღვის ფლოტის მებრძოლი გემების ესკადრასთან ერთად დაიწყო მოსამზადებელი მუშაობა კატერის ამოსაღებად.

— ნიჟნედნეპროვსკში თავდება მძლავრი ხორცკომბინატის პირველი რიგის მშენებლობა. პირველი რიგის საწარმოო [illegible] მოცულობა 1500 ტონა იქნება. კომბინატში იქნება სასაკლაო საამქრო, სადაც დღეღამეში დაკლავენ 500 სულ მსხვილფეხა საქონელს, 1000 ღორს და 1.200 ცხვარს.

○

— 12 მარტს ღამით [illegible] დიდი წყალი, [illegible] წყლის დონემ მდინარე [illegible] 266 სანტიმეტრს მიაღწია. წყალი [illegible] 7 რაიონული [illegible] შექმნა.

○

— ზოლოტოროდის [illegible] მემანქანემ ამხ. სიროფოვმა 9 მარტს „ფდ“ სისტემის ორთქლმავლით დილიჟანში გაიარა 650 კილომეტრი ნაცვლად 310 კილომეტრის ნაცვლად. შემდეგი სამი დღის განმავლობაში იგი [illegible] გადიოდა არახაკლებ 550 კილომეტრისა.

○

— 14 მარტს [illegible] „500“ [illegible] ყველა [illegible] მუშაობს.

○

სახლი, სადაც ცხოვრობდა სტალინი

შველი ქალაქის სოლვიჩეგოდსკის [illegible] ცენტრში [illegible] სახლი. [illegible] რომ ამ სახლში ცხოვრობდა ი. ბ. სტალინი.

ახლა ეს სახლი გადაკეთებულია ამხანაგ სტალინის სახელობის მუზეუმად. იგი [illegible] ოთახში, რომელშიც ცხოვრობდა ამხანაგი სტალინი შენარჩუნებულია იგივე მორთულობა, რომელიც მას 1910—11 წლებში ჰქონდა. როგორც ცნობილია ამხანაგი სტალინი ამ სახლში ცხოვრობდა 1910 წლის თებერვლიდან 1911 წლის ივლისამდე. მ. პ. კუზაკოვას ეს სახლი ეკუთვნოდა სოლვიჩეგოდსკის [illegible] (რომელსაც „[illegible] პეტუშოკს“ ეძახდნენ) [illegible] „მარტინელობის“ [illegible] ამ სტალინის ოთახს.

მუზეუმში წარმოდგენილია მთელი რიგი დოკუმენტები, რომლებიც ეხება ამხ. სტალინის სოლვიჩეგოდსკში ყოფნას.

„ვეჩერნაია მოსკვა“.

○

არქტიკის ახალი ქალაქი

[illegible] 14 მარტი. [illegible] ოლენიადან (კიროვის რკინიგზა) 30 კილომეტრის დაშორებით დაიწყო ახალი ქალაქის მონჩეგორსკის მშენებლობა. სამშენებლო მოედანზე ბარაკებში უკვე დაბინავდა 2000 მშენებელი მუშა. აგებულია პირველი 8 ორსართულიანი სახლი. [illegible] დამთავრდება 24 ახალი სახლი. ტყეში გაყვანილია კილომეტრიანი გზა, რომელიც [illegible] 25 ოქტომბრის პროსპექტი ლენინგრადში. აქ იქნება მონჩეგორსკის მთავარი ქუჩა. [illegible] კლუბის სახლს და სკოლას. ახალ ქალაქში იცხოვრებენ არქტიკის ნიკელის კომბინატის მუშები. კომბინატის მშენებლობა დამთავრდება 1937 წელს.

(„იზვესტია“)

○

სტადიონების მშენებლობა

მოსკოვი, 14 მარტი. საკავშირო პროფსაბჭოს სამდივნომ დაამტკიცა სპორტულ ნაგებობათა მშენებლობის გეგმა 1936 წლისათვის. ახალი სტადიონების, [illegible] დარბაზების, საზამთრო აუზების, საცურაო სადგურების და [illegible] მშენებლობისათვის გადადებულია 25 მილიონი მანეთი. წელს დაიწყება 7 ახალი სადგურის მშენებლობა სტალინოში, მოსკოვში, ბაქოში, დნეპროპეტროვსკში, [illegible] და კრამატორსკში. დამთავრდება ქარხანა „კრასნი ტრეუგოლნიკის“ (ლენინგრადი), „ურალმაშის“ (სვერდლოვსკი) და სხვა ქარხნების სტადიონები. ივლისში დამთავრდება საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი სტადიონი — [illegible] მშენებლობა მოსკოვში.

მოსკოვშივე [illegible].

(„ტრუდ“).

○

ხილსაწყობები მზის დაბნელების დასანახავად

ლენინგრადი. 14 მარტი. [illegible] ობსერვატორიამ [illegible] 1936 წლის 19 ივნისს.

[illegible]

(„კომსომოლსკაია პრავდა“)

○

სათხილამურო გადარბენა აირწინაღებში

სვერდლოვსკი, 14 მარტი. [illegible] 5 საათზე [illegible] № 2 [illegible].

26 დღის განმავლობაში [illegible] 1750 კილომეტრი. [illegible] (ტას).

ფოტო ბუდეშტკისა.

სტალინის სახელობის ტფ. ორთქლმავალშემკეთებელი ქარხნის მუშები ამხ. მელქაძე და ქვლივიძე თავისუფალ დროს ჭადრაკს თამაშობენ.

ყადირ იუსუფ-ოღლის თაობა

კოლმეურნეობა „წითელ ოქტომბერში“ (სოფ. ზანავი, ადიგენის რაიონი) ცხოვრობს მოხუცი ყადირ იუსუფ-ოღლი. ის ამჟამად 135 წლისაა. ყადირ იუსუფ-ოღლიმ ცოლი შეირთო 115 წლის წინად. მას ჰყავდა 52 შვილი, შვილიშვილი და შვილიშვილიშვილი, რომელთაგან 36 ცოცხალია.

მისი უმცროსი შთამომავალი (შვილიშვილიშვილი გულიზარი) 7 წლისაა, ხოლო უფროსი შვილი დერვიშ ყადირ-ოღლი 90 წლისაა. დერვიშ ყადირ-ოღლი ყადირ-იუსუფ ოღლის ერთადერთი ცოცხლად დარჩენილი შვილია. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ თავისი ღრმად მოხუცებულობის მიუხედავად, დერვიშ ყადირ-ოღლი კვლავ მუშაობს კოლმეურნეობაში. 1935 წელს მან 85 შრომადღე გამოიმუშავა.

ყადირ-იუსუფ ოღლი დაიბადა ამავე სოფელ ზანავში. მაშინ ამ სოფელში ცხოვრობდა 15 კომლი. ამჟამად სოფ. ზანავის მცხოვრებთა მესამედი ყადირ-იუსუფ-ოღლის შთამომავლები არიან.

მეხსიერება ყადირ-იუსუფ ოღლის კარგი აქვს. ის სიამოვნებით გვიზიარებს თავის შთაბეჭდილებებს წარსულის შესახებ.

— ერთხელ მოგვითხრობს ის,— როდესაც მე 45 წლისა ვიყავი, ჩვენ, ღარიბებსა და მოჯამაგირეებს აგვიტყდა დიდი მღელვარება. ისინი მოითხოვდნენ, რომ თითოეულ კომლს გადაეხადა ერთნაირი გადასახადი მდგომარეობისა და მიწის რაოდენობის მიუხედავად. ჩვენ ამაზე თანახმა არ ვიყავით, ვინაიდან ეს ნიშნავდა, რომ გადასახადი მდიდრების მაგივრადაც ჩვენ, ღარიბებს გვეხადა. მიწების დიდი ნაწილი ეპყრათ მემამულეებსა და ბეგებს. ამ დავის გამო ძალიან დავზარალდით. ღარიბი გლეხების [illegible] ერთი მე მომიხდა სათხოვნელად წასვლა მამასახლისთან, ხოლო მან ბრალი დამდო მეამბოხეობაში, ბრალი დამდო ჯაშუშობაში და ისე მცემა, რომ მას შემდეგ სამუდამოდ დამიბრმავდა ცალი თვალი.

— მოჯამაგირედ ვმუშაობდი ბეგ [illegible]ხრამთან. აქ ბევრი წამების გადატანა მომიხდა. როდესაც ფულს მოვითხოვდი ჩემი შრომისათვის, ის შემაგინებდა და მცემდა. დაბოლოს ველარ გავუძელ [illegible] და ხანჯლით დავედევნე ჩემს ბატონს, რომელმაც მოახერხა გაქცევა. რა თქმა უნდა მე არ მიმიღია ჩემი შრომისათვის ბეგისაგან არც ერთი კაპეიკი, თავი ძლივს დავაღწიე ცოცხალმა.

თავისი ღრმად მოხუცებულობის მიუხედავად, ყადირ იუსუფ-ოღლი ძალიან მხნე და ხალისიანია. მუშაობს თავის სახლში. ძალიან კმაყოფილია ცხოვრებით. ცხოვრობს ერთ-ერთ თავის მრავალრიცხოვან შვილიშვილთან, ქვის კარგ სახლში. ამ სახლის ოთხი ოთახი მორთულია ავეჯით. აქვე ცალკე მისაღები ოთახი სტუმრებისათვის, სადაც [illegible] რადიომიმღები. მოხუცი თავის შვილიშვილიშვილებთან ერთად ხშირად ისმენს რადიოგადაცემებს.

კოლმეურნეობა სადაც ყადირი ცხოვრობს, ერთ-ერთი მოწინავეა რაიონში, განთქმულია კულტურული ცხოვრებით და კოლმეურნეთა შეძლებულობით. გასულ წელს ბევრმა კოლმეურნემ, მათ შორის ნური ასლან-ოღლიმ, იბრაჰიმ ასლან-ოღლიმ, სულეიმან დერვიშ-ოღლიმ და სხვებმა მხოლოდ ტანსაცმლის შესაძენად დახარჯეს 1500—2000 მანეთი თითოეულმა. კოლმეურნეთა 50 სახლში აქვთ რადიო-მიმღები. 15 კოლმეურნემ შეიძინა პატეფონი (ალე)

ფოტო ბუდეშტკისა.

საქართველოს სამხატვრო აკადემიის მე-3 კურსის სტუდენტი ამხ. [illegible]ილოშია ამთავრებს ქანდაკებას — „საშუალო საუკუნის რაინდი“.

სასამართლო

კაცი რომ გალოთდება

პეტრე გვრიტიშვილმა რომ გაიგო, საბანკის [illegible] მმართველად [illegible]. ნაცნობმა, სანატრელმა სურათმა კიდის სიხარულით გაუტაცა.

... აი, რაისაბანკის მმართველის ლამაზი, კოხტად მორთული კაბინეტი, ხალიჩებით მოფენილი იატაკი, კედლებზე ბელადთა სურათები, კარადის ზემოთ მოხატული საწერი მაგიდა, თავისი მოწყობილობით, ტელეფონით... კაბინეტის კარს მიჩვეული კაცი სდარაჯობს, იგი გულმოდგინედ იგერიებს მისულთ!

— რა გინდათ, რა? ხომ გაიგეთ, შეხვდა არ შეიძლება — მეთქი. ამხანაგ გვრიტიშვილს თქვენთვის არა სცალია. საქმეები აქვს უხვი, ხვალ მოდით... ზეგ...

პეტრე კი კაბინეტში რბილ სავარძელში გადაწოლილი ზის და ნელ-ნელა, მადიანად აბოლებს თუთუნს. სად მეგონა ხელში მისაგდებად?— გულში ეტყობა იგი ლაპარაკობს. ხშირად რომ მივიდოდი ხალხი, ჩემი ხათრი და რიდი [illegible]. მე კი ფულის მმართველი ვარ, ფულისა! ხუმრობა ხომ არ არის, ბანკის გამგებლობა!

დიდხანს! პეტრე [illegible] და, რადგან ერთ დღეს [illegible] არ [illegible], მისი აზრით, სულ [illegible] ყველას.

ორ წელს [illegible] გვრიტიშვილმა ყვარელში. 1933 წლის გაზაფხულზე კი ყაზბეგში გადაიყვანეს იმავე თანამდებობაზე.

გვრიტიშვილს [illegible] საქმის კაცი [illegible] რაიონიდან [illegible]. მოდი, ნუ დაიტრაბახებ?!

ყაზბეგში [illegible] პეტრემ ფულებს დაუწყო ლოთობა, ქეიფი, თუ ყვარელში [illegible] „[illegible]“, აქ [illegible] მანეთს [illegible].

[illegible] რა [illegible]! [illegible] რევიზორის რევიზია, როცა გვრიტიშვილი [illegible] ყვარელში რომ წაიწყო პეტრეს [illegible], შემდეგ ყაზბეგში [illegible].

გადაუხურდა მმართველს გული. [illegible] პეტრემ. და [illegible] დანიშნული მმართველი საქმეების [illegible] გვრიტიშვილმა სალაროდან თითქმის 23.000 მანეთი [illegible].

[illegible].

საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ ამხ. **ბაბაიანის** თავმჯდომარეობით ამა წლის 29 თებერვალს გაარჩია [illegible] გვრიტიშვილის საქმე და 7 აგვისტოს კანონის ძალით მიუსაჯა ათი წლით თავისუფლების აღკვეთა [illegible] ბანაკში გადასახლებით და მისი ქონების კონფისკაციით.

ამას გარდა [illegible] გვრიტიშვილს უნდა გადაიხადოს სახელმწიფოსათვის [illegible] ზარალი 31.179 მანეთის ოდენობით.

მერი ბურდული

□

ხელოვნება

მუსიკალური სატირის თეატრის გასტროლები

ქუთაისის განათლების განყოფილების მიწვევით სახელმწიფო მუსიკალური სატირის თეატრი [illegible] რეჟისორის ამხ. **[illegible]** ხელმძღვანელობით 17 მარტს ერთი თვით [illegible] მიემგზავრება ქუთაისში. თეატრის რეპერტუარში შეტანილია: „[illegible] ოინები“, „[illegible]“, „აზნაურები“ და სხვ.

ქუთაისის გარდა თეატრი წარმოდგენებს გამართავს [illegible], სამტრედიაში, ცხაკაიაში, ფოთსა და სოხუმში.

შემთხვევები

გაძარცვის უშედეგო ცდა. 13 მარტს ღამის 3 საათზე მოქ. [illegible] ბინაში (შოთაიას ქ. 47), შევიდა [illegible]. მილიციის მე-6 განყოფილების თანამშრომლებმა [illegible] ბ. ა. მაჭუტაშვილი (ლენინის ქ. 62), რომელიც მილიციამ დააპატიმრა. [illegible].

ქურდების შეპყრობა. მილიციის პირველმა განყოფილებამ შეიპყრო მ. ტ. კოპალიშვილი და მ. გ. მამადაშვილი (სოფ. [illegible] მცხოვრებნი). მათ ტფილისში მოპარეს 5 ცხენი. როგორც გამოირკვა, ეს ცხენები მათ 11 მარტს სოფ. [illegible] საბჭოთა მეურნეობაში მოიპარეს.

[illegible]. 13 მარტს [illegible] ა. გ. ბაბილოვი, რომელმაც [illegible] 5 წლით [illegible].

◇

ქრონიკა

— ქალაქის კომენდანტი აცხადებს მოქალაქეთა საყურადღებოდ, რომ 16 მარტს, დილის 8 ს. მოლოტოვის რაიონში იწარმოებს საარტილერიო სროლა.

— **მე-32 სკოლის** [illegible] პროფ. გ. [illegible] მოხსენებას თემაზე: „სურამის ციხის“ [illegible].

— **მწერალთა სახლში** 17 მარტს საღამოს 7 ს. [illegible] — „[illegible] ლიტერატურის შესახებ“ წაიკითხავს ამხ. ს. [illegible].

◇

„მეცნიერების მოამბე“

დაიბეჭდა და მალე ხელში გამოვა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საქ. ფილიალის ორგანო „მეცნიერების მოამბე“ № 1. შინაარსი: [illegible].

◇

საბჭოთა აჭარის 15 წლისთავისათვის

ბათომში გაიხსნება აეროკლუბი

18 მარტს, საბჭოთა აჭარის 15 წლისთავის აღსანიშნავად ბათომში შესდგება ადგილობრივი აეროკლუბის საზეიმო გახსნა და მეორე დღიდანვე კლუბი დაიწყებს მუშაობას მომავალი პილოტებისა და ავია-მოტორისტების მოსამზადებლად.

აეროკლუბის საზეიმო გახსნაზე დასასწრებლად ტფილისიდან მიემგზავრება ამიერ-კავკასიის თავდაცვა-ავიაქიმის თავმჯდომარე ამხ. **ვ. გიორგაძე**.

აეროკლუბის გახსნისა და საბჭოთა აჭარის 15 წლისთავის აღსანიშნავად ტფილისიდან ბათომში გაფრინდება თავდაცვა-ავიაქიმის თვითმფრინავები. გადაფრენაში მონაწილეობას ღებულობენ — ტფილისის აეროკლუბის უფროსი, მფრინავი — ამხ. **ა. ოდიშარია**, თავდაცვა-ავიაქიმის ავიაციის ინსპექტორი, მფრინავი — **ნ. ჯიბლაძე** და პირველი აჭარელი მფრინავი — ქალი — ამხ. **ფადიმე გოგიტიძე**. თვითმფრინავები წაიყვანენ პარაშუტისტებს — ამხ. **ანა წიკლაურსა**, და **გელაშვილს**.

თვითმფრინავები მონაწილეობას მიიღებენ, 15 წლისათვის საზეიმო პარადში, რის შემდეგაც დაეშვება აეროდრომზე. აქ შესდგება ფიგურული ფრენა, პარაშუტისტების გადმოხტომა და სტახანოველების და იმ ავიაქიმელების „საჰაერო ნათლობა“, რომლებმაც ყველაზე მეტი რაოდენობით გაავრცელეს თავდაცვა-ავიაქიმის მეათე ლატარიის ბილეთები.

იმავე დღის ბათომში გაიხსნება ამიერ-კავკასიის ყველაზე მაღალი საპარაშუტო კოშკი.

◇

მომარაგების სამეულთა გაუქმება

კომუნალურ სახლებში კომენდანტების ინსტიტუტის გაუქმებასთან ერთად, ტფილისის საბჭოს დადგენილებით ყველა საცხოვრებელ სახლში, ვისაც და რა უწყებასაც უნდა ეკუთვნოდეს იგი, უქმდება მომარაგების სამეულები.

სამეულების ნაცვლად საცხოვრებელ სახლებში გამოყოფილი იქნებიან სამეურნეო-სამეთვალყურეო კომისიები, რომლებმაც თვალყური უნდა ადევნონ სახლის ტექნიკურ მდგომარეობას და სანიტარული მინიმუმის დაცვას.

◇

საბიბლიოთეკო კონკურსის შედეგები

რაიონებსა და საბჭოთა მეურნეობებში საბიბლიოთეკო საქმის კარგად დაყენების საკავშირო საკონკურსო კომიტეტმა შეაჯამა საქართველოში კონკურსის გამოცხადების შემდეგ ჩატარებული მუშაობა.

საკავშირო საკონკურსო კომიტეტმა აღნიშნა საქართველოში კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მუშების წიგნით მომარაგებისა და მასობრივი მუშაობის გაუმჯობესება.

კონკურსის შედეგად გახსნილია 130 ახალი ბიბლიოთეკა, 190 მოძრავი ბიბლიოთეკა. უკეთეს შენობებში გადატანილია 27 და შეკეთებულია 84 ბიბლიოთეკა. შეძენილია 42 ათასი და შეგროვილია 85 ათასი ცალი წიგნი. მკითხველთა რიცხვი გადიდებულია 17 ათასი კაცით. ყველა სარაიონო, საბჭოთა მეურნეობისა და კოლმეურნეობის ბიბლიოთეკებთან ჩამოყალიბებულია საბიბლიოთეკო საბჭოები.

საკონკურსო კომიტეტის დადგენილებით **ლაგოდეხის რაიონი**, სადაც კონკურსამდე ერთადერთი სასოფლო ბიბლიოთეკა არ იყო და სადაც კონკურსის განმავლობაში მოეწყო 35 საკოლმეურნეო, 6 სასოფლო და [illegible] 2 ბიბლიოთეკა, შეძენილია 26 ათასი მანეთის წიგნები, წიგნის დამტარებლებისა და [illegible] რიცხვი აყვანილია 125 კაცამდე, ბიბლიოთეკებთან მუშაობს ლიტერატურული, [illegible] და სხვა სახის წრეები, — **დაჯილდოვებულ იქნა სიგელით და 3 ათასი მანეთით.**

პერსონალურად დაჯილდოვებული არიან: ამხ. **გვიშიშვილი**, (საქართ. საბჭოთა მეურნეობის ბიბლიოთეკის გამგე) სიგელით და საათით; ამხ. **[illegible]** ([illegible]) და ამხ. **[illegible]** ([illegible])—სიგელით; ამხ. [illegible] ([illegible])—სიგელით; ამხ. **[illegible]** ([illegible])—სიგელით და 300 მანეთით; ამხ. [illegible] ([illegible]) — სიგელით; ამხ. [illegible] ([illegible]) — სიგელით და საათით.

საკავშირო საკონკურსო კომიტეტმა აღნიშნა საბიბლიოთეკო კონკურსში საქ. ა. ლ. კ. ც. კ-ის აქტიური მონაწილეობა და დააჯილდოვა იგი სიგელით.

◇

ზოოპარკში

ვეფხვების „ოჯახის“ გასამრავლებლად

ტფილისის ზოოპარკს ჰყავს ინდოეთის ვეფხვთა ჯიშის ორი იშვიათი წარმომადგენელი — „პრინცი“ (ხვადი) და „როზა“ (ძუ). ამ ჯიშის ვეფხვები საბჭოთა კავშირის არცერთ ზოოპარკს არ ჰყავს, ამიტომ ამოცანადაა დასახული, მათი შეჯვარება გამრავლების მიზნით. ზოოპარკის სპეციალისტები ამ მიმართულებით დაწყებულ მუშაობაში წააწყდნენ ისეთ „დაბრკოლებას“, როგორიცაა ხვადი ვეფხვის — „პრინცის“ ინფანტილიზმი, მოპირდაპირე სქესის წარმომადგენლისადმი. ხელოვნური შეჯვარების ცდამ არავითარი ნაყოფი არ გამოიღო, რადგან ორივე ვეფხვი სასტიკ წინააღმდეგობას უწევს ექსპერიმენტატორებს.

უკანასკნელ ხანებში „პრინცს“ დაუნიშნეს გაძლიერებული კვება. ამჟამად — კვერცხს, კონცენტრატებს და სხვადასხვა ცხიმოვან საჭმელს, რომ გასუქდეს, [illegible] და [illegible] წლებში შესძლოს ზოოპარკს შთამომავალი.

◇

მასწავლებელთა თათბირები

დედაენისა და ლიტერატურის საკითხებზე

სკოლებში დედაენისა და ლიტერატურის სწავლების გაუმჯობესების მიზნით საქ. განსახკომმა ყველა ქალაქსა და რაიონის განათლების განყოფილებას წინადადება მისცა სკოლებში საგაზაფხულო არდადეგების დროს, 1—5 აპრილის განმავლობაში ჩაატარონ მასწავლებელთა ორდღიანი საქალაქო და რაიონული თათბირები. თათბირებზე [illegible] ერთი საკითხი: „დედაენისა და ლიტერატურის სწავლების გაუმჯობესების ამოცანები“.

თათბირებზე დასწრება სავალდებულოა დაწყებითი სკოლების მასწავლებელთათვის, არასრული და სრული საშუალო სკოლების დედაენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებისათვის, სკოლების გამგეებისა, დირექტორებისა და სასწავლო ნაწილის გამგეებისათვის.

თათბირის ძირითადი ამოცანაა [illegible] და სხვა მოწინავე სკოლების [illegible] გამოცდილების, [illegible] და სხვ. [illegible] ლიტერატურული [illegible] და [illegible].

თათბირებს დაუკავშირდება გამოფენის მოწყობა დედაენისა და ლიტერატურის სწავლების საკითხებზე.

◇

საუკეთესო მომსახურება მგზავრ ქალებს

სადგ. ტფილისის დედათა და ბავშვთა ოთახი [illegible] 1935 წელს და მიმდინარე წლის იანვარ-თებერვალში მომსახურება გაუწია 23.540 მგზავრ ქალს. [illegible].

სურათზე: დედათა და ბავშვთა ოთახის ექიმი ამხ. ელჩიევა ამეცადინებს მგზავრი ქალების ბავშვებს

◇

გაზაფხული ტფილისში

ქუჩებში აქ-იქ უკვე გამოჩნდნენ საგაზაფხულო პალტოებში გამოწყობილები, პროსპექტების გაზონებში ბალახმა თავი წამოჰყო და საცაა მწვანედ აბიბინდება, მცენარეებმა კვირტები გამოიღო, ბაღებში ზოგიერთი ჯიშის მცენარეებმა ფოთოლი მოისხა, ბაზარზე შემოვიდა საადრეო ბოსტნეული. გაზაფხული დგება...

გაზაფხულის მოახლოებას მოწმობს ჰაერის ტემპერატურის თანდათანობითი მატებაც.

თებერვლის უკანასკნელი რიცხვების სიცივე თითქმის ყველგან მთელს რესპუბლიკაში თბილი ამინდით შეიცვალა. 12 მარტს ტფილისში სითბო 12 გრადუსს უდრიდა, ქუთაისში — 13 გრადუსს, სამტრედიაში — 15-ს. 13 თებერვალს ტფილისში ტემპერატურამ მიაღწია 17 გრადუსს, ქუთაისში — 18-ს, ონში — 10 გრადუსს, ბორჯომში — 13 და თელავში — 14 გრადუსს.

14 მარტს ტფილისში ჰაერის ტემპერატურა დღისით 17 გრადუსს უდრიდა.

◇

ტუბდისპანსერის 10 წლისთავი

18 მარტს ტფილისის ექიმთა საზოგადოება აღნიშნავს ქალაქის [illegible] ტუბერკულოზის დისპანსერის 10 წლისთავს.

დისპანსერი [illegible] ამიერ-კავკასიაში 10 წლის მანძილზე დისპანსერში გატარდა 64.000 პირველადი ავადმყოფი.

დისპანსერთან არსებობს ღამის და დღის სანატორიუმები მუშებისათვის, რომლებიც მომსახურებას უწევენ წარმოებიდან მოუწყვეტლივ [illegible] 10 საწოლით.

დისპანსერის 10 წლისთავი აღინიშნება სამედიცინო პერსონალის და თანამშრომლების საზეიმო სხდომით.

□

სპორტი

საქართველოს კალათბურთელების გამარჯვება

გუშინ ბაქოდან დაბრუნდნენ საქართველოს კალათბურთელთა ნაკრები გუნდები, რომლებიც მონაწილეობდნენ ა.-კ. კალათბურთელთა პირველობის გათამაშებაში.

დიდი ინტერესი გამოიწვია პირველობის [illegible] კანდიდატების, საქართველოსა და აზერბაიჯანის გუნდების შეხვედრამ. საქართველოს კალათბურთელ ვაჟთა გუნდს რამდენიმე წელია რაც განუწყვეტლივ ა.-კ. პირველი ადგილი უჭირავს. წელსაც საქართველოს გუნდმა შესძლო თავის უპირატესობის გამომჟღავნება, დაამარცხა რა აზერბაიჯანის გუნდი (38:22), შემდეგ მან ადვილად შესძლო სომხეთის კალათბურთელების დამარცხება (35:13) და ამგვარად შეინარჩუნა ა.-კ. ჩემპიონობა.

ქალთა შორის შეჯიბრება აზერბაიჯანის კალათბურთელების გამარჯვებით დასრულდა. მეორე ადგილი დაიჭირა საქართველოს გუნდმა, მესამე — სომხეთისამ.

საქართველოს ვაჟთა გუნდის შემადგენლობაში შედიოდნენ: [illegible], რ. [illegible], ფალავანდიშვილი, [illegible]შვილი, [illegible], [illegible] და წერეთელი. ქალთა გუნდში თამაშობდნენ: [illegible]შვილი, [illegible]შვილი, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] და კონსტანტინოვა.

◇

მწერალთა სასახლე ტფილისში

საქართველოს მწერალთა კავშირის ლიტერატურული ფონდის გამგეობამ უკვე დაიწყო მზადება ტფილისში მწერალთა სასახლის ასაგებად. სამშენებლო კომისია შეუდგა საშენი მასალის დამზადებას, სათანადო პროექტების დამუშავებას და სხვ.

მწერალთა სასახლის შენობაში მოთავსდება: მწერალთა კავშირის სტამბა, წიგნის მაღაზია, კავშირის პერიოდულ გამოცემათა რედაქციები, გამომცემლობა „ფედერაცია“, გარაჟი და სხვ.

შენობის ზედა სართულები გამოყენებული იქნება საცხოვრებელ ბინებად. სულ მოეწყობა 32 სამ-ოთხოთახიანი ბინა.

◇

ჭ ა დ რ ა კ ი

პირველი კატეგორიის მოჭადრაკეთა რესპუბლიკური ტურნირი

უკანასკნელი ტური

უკანასკნელ ტურში მაყურებელთა ყურადღებას იპყრობს სერედა-ხორიკიანის და ალამალიან-ვეიზერის პარტიები, რომელთა შედეგიც სწყვეტს პირველობის საკითხს. [illegible] ალამალიანის მიერ [illegible] გათამაშების შემდეგ [illegible] აქტიური მდგომარეობა და პოზიციური უპირატესობა მიიღო, სორიკიანი ჩხუბი [illegible] სერედასთან. [illegible] რომ პირველობის საკითხი კვლავ [illegible] თამაშში სერედა [illegible] ლაზიერის [illegible] მოწინააღმდეგის [illegible] თამაშში [illegible]. მიუხედავად ამისა, მდგომარეობა მაინც საყაიმო იყო, მაგრამ სერედა [illegible] მოწინააღმდეგის [illegible] აქტიური პოზიცია [illegible] და ბოლოს [illegible]. ვეიზერმა მოუგო ალამალიანს.

ამრიგად, პირველი ადგილი პარტიის წაგებულად, უფრო კარგი შედეგით, დაიკავა **ნ. ხორიკიანმა**. მეორე ადგილზე გავიდა **ბ. ვეიზერი**.

მესამე ადგილზე გასვლის შანსები [illegible] **ებრალიძეს** და **აბრამიანს** [illegible]. ებრალიძემ ძლიერად ჩაატარა თავისი პარტია **ართურ[illegible]თან** და მე-25 სვლაზე [illegible] მოწინააღმდეგე [illegible]. აბრამიანმა [illegible] **გაბაშვილთან** [illegible] რომ ეს უკანასკნელი ადვილად [illegible] მდგომარეობაში და [illegible]. [illegible] ტურებში, [illegible]. **ლოცაბაძემ** [illegible]. **შიშოვმა** [illegible] **მირზოევ-შიშოვის** პარტია [illegible] მდგომარეობაში.

შეჯიბრების შედეგი ასეთია: 1 ადგილი — ხორიკიანი + 11, მეორე ადგილი — ვეიზერი + 10½, ებრალიძე + 9½, აბრამიანი + 9 (1 გად.), ლოცაბაძე + 9, შიშოვი + 8 (1 გად.), [illegible], [illegible] და [illegible] + 8, გაბაშვილი + 7½ (1 გად.), მირზოევი + 7 (1 გად.), [illegible] + 5½, [illegible] + 5, ალამალიანი + 4½, წერეთელი + 4, და ბორისენკო + 3½.

რუსთაველის თეატრი 1935—36 სეზონი

16 მარტს 18 ახ. 5 წარმ	ს ა ლ ტ ე
17 მარტს დღის წარმოდგენა	პ ლ ა ტ ო ნ კ რ ე ჩ ე ტ ი

სალარო ღიაა 11-2 ბ-9 საათამდე. დასაწყისი 7-ნახ. საათზე.

მარჯანიშვილის თეატრი

16 მარტს წარმოდ. № 112	რაც გინახავს, ველარ ნახავ
17 მარტს წარმოდ. № 113	შ ა მ ი ლ ი

ბილეთები თეატრის სალაროში 11—2 ბ—9 ს.

ბავშვები და მოზარდები 17 წლამდე არ დაიშვებიან დასაწყისი 7 ს. 30 წ.

საქკინმრეწვის თეატრები

ოქტომბერი 6.30. 8.30 10.30	დიდიმის მე-4 კვირა ხმოვანი სურათი „დ ო ბ ი ლ ე ბ ი“
დამკვრელი 6.30 8.30, 10.30.	ხმოვანი კომედია „მხიარული ახალგაზრდობა“
რ. ლიუქსემბურგის სახ. 6.30, 8, 9.30, 11	ხმოვანი ამერიკ. ფილმი „უჩინარი ადამიანი“ დღისით „ახალგაზრდობა იმარჯვებს“
„26“-ის კომუნ. სახ. 6.30, 8.30 10.30	ხმოვანი ფილმი „პ ე პ ო“
ქრონიკის თეატრი ახალი ამბები	ხმოვ. ჟურნალები № 4, № 5 „საბჭოთა ხელოვნება“ (პლატონ კრეჩეტი)

ექიმი ი. ჭეიშვილი

სიფილისი, ვენერიული და კანის დაავად.

მიღება დილის 8—9 ს. და საღ. 6—8 საათ

[illegible] კამოს ქ. № 72.

ირინამ დამწუხრებული: ქალიშვილი მარუსია, სიძე [illegible], შვილიშვილი [illegible], ძმა [illegible] უწყებიან მეგობრებს ნათესავებს

ამბაკო ლევანის ძე ღუნდუას

გარდაცვალებას. დაკრძალვა სამშაბათს, 17 მარტს, ს. [illegible]. 13380

დისწული ნიკოლოზ, მიხეილ, შალვა (დავით) [illegible] და მათი [illegible] ოჯახით უწყებიან [illegible]

ლუბა ბეკუს-ასულ ჭუბაბრიას

გარდაცვალებას. დაკრძალვა ქ. ქუთაისში 17 მარტს. 13360

ქუთაისის ჯანმრთელობის განყოფილების თანამშრომლები ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ [illegible] სამმართველოს [illegible]

ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ჯიჯაძის

გარდაცვალების გამო. 13334

დამწუხრებულნი: ცოლი პოლია შვილებით, დედა ეკა, ძმები: ილიკო, [illegible], მიშა, [illegible] მამიდები [illegible] უწყებიან

დათიკო ლეონტის ძე მხატვარის

უდროოდ გარდაცვალებას. დაკრძალვა 17 მარტს ს. ქედიანში (მახარაძის რ.)

საქ. მედ. ინსტიტუტის [illegible] სნეულებათა კლინიკა უწყებს საზოგადოებას [illegible] კლინიკის უფროსი ასისტენტის გრიგოლ დიდებულიძის დედის

ელისაბედ დიდებულიძის

გარდაცვალებას. 13306

გულდამწვარი მეუღლე იოსები, შვილები: ანტონ, მარო, მიშა, ქეთო, რძალი [illegible], შვილიშვილები: [illegible], ზურიკო კიკნაძეები უწყებიან

ლუბა [illegible]-ასულ ორჯონიკიძე—კიკნაძის

გარდაცვალებას. დაკრძალვა შორაპანში 17 მარტს. 13388

სოლომონ, გრიგოლ, ალექსანდრე, იოსებ [illegible], ელისაბედ [illegible], ოლღა [illegible] უწყებიან დის

თებრო ზაქარიას—ასულ ჭუმსიაშვილის

გარდაცვალებას. პანაშვიდი დღის 7 ს. გამოსვენება ბარნოვის 44. 13392

ტფილისის მედინსტიტუტის [illegible] კლინიკა მწუხარებით უწყებს საზოგადოებას კლინიკის უფროსი ასისტენტის დოცენტ გრიგოლ დიდებულიძის დედის

ელისაბედ დიდებულიძის

გარდაცვალებას. 13312

დედა ქსენია, ძმები: გრიგოლ, [illegible], შაქრო, დავით, დიმიტრი, [illegible], დები: ნინო, ქეთო უწყებიან

ლევან (კოკა) ონისიმეს ძე მეძმარიშვილის

გარდაცვალებას. გამოსვენება 17 მარტს 3 ს. ქუთაისში, [illegible] 7. 13390

მშობლები: როსტომ, ბაბილინა, ძმა გრიგოლ, რძალი ნინო, შვილი [illegible], ბებია ოლღა უწყებიან მათემატიკური ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტის დაუვიწყარი

ილია ფანტურიას

გარდაცვალებას. დაკრძალვა ფოთში 19 მარტს. 13393

დამწუხრებული მეუღლე [illegible], შვილები: [illegible], ბაბანი, ლავრენტი, ია, ნოე, სიძე [illegible], რძლები და შვილიშვილები უწყებიან

ნიკო ქანთარიას

გარდაცვალებას. დაკრძალვა სამშაბათს, 17 მარტს, ს. [illegible]. 1338[illegible]

გულმოკლული მშობლები: მარო და ლეონტი, ძმა კოლია ბარკალაიები, ბებია და ბაბუა [illegible] და [illegible] ქვარცხავები უწყებიან მათთვის საყვარელ

ლენა ლეონტის-ასულ ბარკალაია—რუხაძის

უდროოდ დაკარგვას. 13385

გულმოკლული დედა გოლია, და [illegible], ბიძა ვანო მეუღლით მართით, შვილით [illegible], მამიდა [illegible], მეუღლე ოლია შვილებით [illegible] და [illegible] უწყებიან

თამარ შალვას ძე ლოლობერიძის

დაკარგვას. დაკრძალვა 18 მარტს [illegible]. 13386

დამწუხრებული მეუღლე [illegible], შვილები: [illegible], რძალი [illegible], შვილიშვილი ელენე უწყებიან, რომ გარდაიცვალა მათთვის დაუვიწყარი

ნესტორ ქაიხოსროს ძე ნიორაძე

დაკრძალვა [illegible] 19 მარტს. 13395

მე-29 სკოლის ადმინისტრაცია, პედპერსონალი და [illegible] მწუხარებას გამოთქვამენ მასწავლებელ გიორგი [illegible] დის

ლიზას

გარდაცვალების გამო. 13391

რძლები: ელენე, [illegible], მაშო [illegible], მაზლიშვილები: ნესტორ, ოლია [illegible], აკაკი, ლუბა, [illegible] უწყებიან

შურა კილასონიას

გარდაცვალებას. დაკრძალვა ზუგდიდში. 13378

ყელ-ყურ-ცხვირის განყოფილების თანამშრომლები პროფესორი ასათიანი, დოცენტი ხუციშვილი, ექიმები: [illegible] უწყებიან [illegible]

ა ბ ი ა თ ა რ ი ს

გარდაცვალებას. 13267

რკ. გზის მე-11 საშუალო სკოლის მასწავლებელთა კოლექტივი ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს ამავე სკოლის მასწავლებლის ელენე უქლებას მეუღლის

ნიკოლოზ უქლებას

უდროოდ გარდაცვალების გამო. 13356

[illegible] მეგობრები ექიმები: [illegible] უწყებიან

ექიმ სიმონ ხეცაძის

გარდაცვალებას. 13348

დათიკო, პეტრე, შალიკო, [illegible] უწყებიან

არტემ ხავთასის

გარდაცვალებას. დაკრძალვა მახარაძეში. 13354

საქ. [illegible] ინსტიტუტის თანამშრომლები უწყებიან [illegible] ამხ. კაპიტონ [illegible]

[illegible]

უდროოდ გარდაცვალებას. 13381

სტამბა „კომუნისტი“. კამოს ქ. № 68. მთავლიტის რწმუნებული 8362